

CBO Noardwest Fryslân

Bestuursverslag 2018

Inleiding

Voor u ligt het vijfde bestuursverslag van de Vereniging voor Christelijk Basisonderwijs in Noardwest Fryslân over het verslagjaar 2018.

Per 1 januari zijn er vijf scholen overgekomen van de Vereniging CBO G2, één school is per 1 augustus overgedragen aan de Elan Onderwijsgroep. De vereniging telt ultimo 2018 zeventien scholen voor basisonderwijs.

In dit bestuursverslag verantwoordt het bestuur van de Vereniging CBO Noardwest Fryslân, een private organisatie, zijn handelen en de inzet van publieke middelen ten behoeve van het christelijk primair onderwijs in de gemeenten Harlingen, Waadhoeke en Leeuwarden.

Met dit jaarverslag legt het bestuur van de VCBO Noardwest Fryslân verticaal verantwoording af naar het ministerie van OCW en horizontaal naar de leden, de eigen werknemers en de (G)MR.

Na bespreking in de algemene ledenvergadering wordt het bestuursverslag en de gecomprimeerde jaarrekening op de website geplaatst, zodat ook ouders, niet-leden, en overige belangstellenden hiervan kennis kunnen nemen.

Het bestuur van CBO Noardwest Fryslân geeft hiermee uitvoering aan het uitgangspunt zich publiekelijk te verantwoorden conform de code Goed Bestuur.

Wij wensen u veel plezier bij het lezen van dit bestuursverslag. Voor vragen of opmerkingen kunt u zich wenden tot het verenigingskantoor, waarvan de adresgegevens in hoofdstuk 1 zijn opgenomen.

Het College van Bestuur,

Dhr. P. Sybesma MES
directeur – bestuurder

Dhr. W. Reitsma
directeur – bestuurder

Inhoud

Inleiding	2
Hoofdstuk 1 – Algemene informatie en speerpunten beleid	4
1.1 Instellingsgegevens	4
1.2 Juridische structuur.....	4
1.3 Omschrijving van de doelstelling (missie en visie)	5
1.4 Gevoerd beleid.....	6
Hoofdstuk 2 Organisatie	12
2.1 Bestuur en Toezicht	12
2.2 Verantwoording Intern Toezichtsorgaan Raad van Toezicht	12
2.3 Verantwoording GMR-Jaarverslag 2017 CBO Noardwest Fryslân	14
2.4 Leerling ontwikkeling	16
2.5 Personeelsbeleid	16
2.6 Onderwijs	18
2.7 Toekomstparagraaf	19
Hoofdstuk 3 – Financiële informatie.....	22
3.1 Gevoerd financieel beleid	22
3.2 Analyse financieel resultaat	22
3.3 Continuïteitsparagraaf	25
3.4 Treasury- en financieringsbeleid	28
3.5 Inspectie van het onderwijs	28
Hoofdstuk 4 – Overige informatie.....	29
4.1 Maatschappelijk verantwoord ondernemen	29
4.2 Horizontale verantwoording	29
4.3 Internationalisering.....	30
4.4 Prestatiebox	30
4.5 Beheersing van uitgaven inzake uitkeringen na ontslag	30
Bijlagen.....	31
1.Organogram	31
2. Bestuur	31
2.1 Samenstelling College van Bestuur	31
2.2 Samenstelling Raad van Toezicht.....	31
2.3 Wet Openbaarmaking Publieke Topinkomens.....	31
2.4.Scholen CBO Noardwest Fryslân	32

Hoofdstuk 1 – Algemene informatie en beleidsontwikkeling

1.1 Instellingsgegevens

De Vereniging voor Christelijk Basisonderwijs Noardwest Fryslân (CBO-NWF) zetelt in Franeker. Het College van Bestuur van de vereniging is bevoegd gezag van de onder haar beheer staande zeventien scholen in de gemeenten Harlingen, Waadhoeke en Leeuwarden, zoals vermeld in de bijlage.

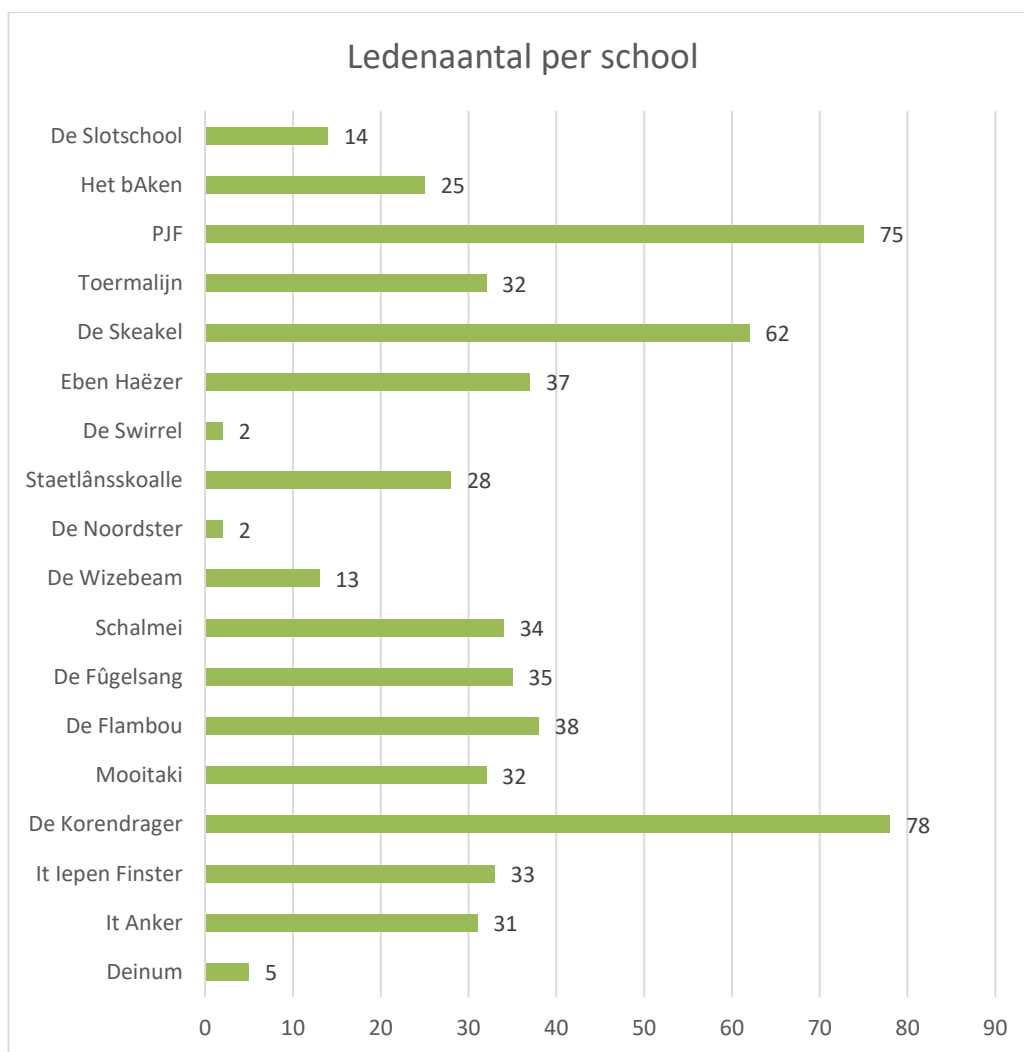
Tot 1 augustus maakte pcbs De Schalmei deel uit van onze organisatie. Ingaande het nieuwe schooljaar is de school als samenwerkingschool overgedragen aan het bevoegd gezag van de Elan Onderwijsgroep.

Het postadres:	Postbus 180, 8800 AD Franeker.
Het bezoekadres:	Academiestraat 30, 8801 LJ Franeker.
Overige gegevens:	T 0517 – 391081
	E info@cbo-nwf.nl
	W http://www.cbo-nwf.nl

1.2 Juridische structuur

Als rechtspersoon is gekozen voor de verenigingsvorm, in aard de meest democratische organisatiestructuur. De vereniging met haar rechtsvoorgangers kent een traditie sinds 1857.

De huidige vereniging is opgericht op 1-1-2014 en staat ingeschreven bij de **Kamer van Koophandel Friesland** onder nummer **59649054**.

De vereniging telt per 31 december 2018 in totaal 576 leden.

De besturingsfilosofie ‘besturen op hoofdlijnen’ geeft ruimte aan de afzonderlijke scholen. De basisprincipes van het bestuur zijn vastgelegd in de Code Goed Bestuur Primair Onderwijs. Een Raad van Toezicht houdt intern toezicht op het functioneren van het College van Bestuur op basis van een toezichtskader, het bestuursstatuut, het managementstatuut en de Code Goed Bestuur.

Het organogram van onze vereniging is opgenomen in bijlage 1.

1.3 Omschrijving van de doelstelling (missie en visie)

Open toelatingsbeleid

De vereniging biedt christelijk- en samenwerkingsonderwijs aan in de gemeenten Harlingen, Waadhoeke en Leeuwarden. De scholen van de vereniging kennen een open toelatingsbeleid en gaan respectvol om met anders- en niet gelovigen. Dit is vooral belangrijk voor kinderen en ouders waar de enige dorpsschool valt onder het bevoegd gezag van CBO-NWF (Tzum, Sexbierum, Oosterbierum en Nij Altoenae en onze samenwerkingsscholen in Achlum, Oude Bildtziyl en Britsum).

Pedagogische opdracht

In onze scholen scheppen we een omgeving waarin de leerlingen leren zelfstandig keuzen te maken. Samenwerking binnen een groep, communicatie, maar ook staan voor een eigen mening, zijn daarbij belangrijke waarden. In onze pedagogische opdracht gaan we uit van onze christelijke identiteit, met als kernwaarden respect, vertrouwen, verbinden, pluriformiteit en passie. Daarnaast spelen de traditie en de verhalen een belangrijke rol. Alle medewerkers zijn hierop aanspreekbaar. Kwaliteitsbeleid is nodig om het pedagogisch- en didactisch handelen te toetsen. Naast het voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen vindt het bestuur het ook belangrijk dat onze scholen aandacht hebben voor andere onderwijsaccenten zodat ook kinderen worden uitgedaagd voor bijvoorbeeld natuur en techniek, kunst, muziek en beweging. Onze scholen bieden meer dan rekenen en taal.

Statuten

Onze statuten zijn het gemeenschappelijke uitgangspunt voor ons handelen en de inhoud van het onderwijs. Deze gemeenschappelijke uitgangspunten zijn ook de uitgangspunten van de afzonderlijke scholen. Daarnaast is er ruimte voor eigen schoolbeleid, waarbij profilering van het ‘eigen gezicht’ van onze scholen belangrijk is. De uitwerking van hetgeen iedere afzonderlijke school te bieden heeft, is te vinden in de schoolgidsen en de schoolplannen van onze scholen.

Zelfstandigheid scholen

De scholen zijn in zekere mate zelfstandig. Ze verschillen onderling in omvang, onderwijsvorm en uitstraling naar de omgeving. Deze situatie is historisch zo gegroeid, doordat de omgeving waarin de school functioneert verschilt. Dit geldt ook voor de wensen/behoefte van leerlingen en ouders. De schooldirecteur is verantwoordelijk voor het functioneren van de eigen school en daarnaast is hij/zij samen met de overige schooldirecteuren mede verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit en onderwijskundige ontwikkelingen binnen de vereniging. Waar mogelijk wordt op directieniveau samengewerkt en worden schaalvoordelen benut.

Ouders

Ouders zijn onze opvoedingspartners die specifieke opvoeding- en onderwijsvragen stellen aan de school. De medewerkers binnen onze scholen werken in dit proces intensief samen met elkaar en met de ouders. Ouderbetrokkenheid vanuit een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid wordt gestimuleerd en verder ontwikkeld.

Ouders adviseren de schooldirecteur in de Medezeggenschapsraad en zij adviseren het bestuur in de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad.

Missie

De vereniging voor CBO-NWF streeft er naar om vanuit de grondslag vorm en inhoud te geven aan kwalitatief goed onderwijs en opvoeding in waarden en normen.

Ons handelen wordt gevoerd uit de volgende kernwaarden:

1.4 Gevoerd beleid

De kern van onze activiteiten is het verzorgen van basisonderwijs bijna 2300 leerlingen op zeventien scholen. Per 1 januari groeide de vereniging van dertien naar achttien scholen, maar per 1 augustus namen we afscheid van De Schalm die als samenwerkingsschool is overgedragen aan de Elan Onderwijsgroep.

De bestuurlijke inzet in 2018 werd vooral gekenmerkt door het inpassen en verbinden van de nieuwe scholen met de overige scholen binnen onze organisatie.

CBO-NWF heeft als motto "Samen maken we onderwijs bijzonder".

We vinden het belangrijk dat, vanuit onze christelijke identiteit, ons onderwijs zich richt op hoofd, hart en handen. Door het leggen van andere onderwijsaccenten doen we meer recht aan de verschillen tussen de kinderen.

In 2018 is dit thema verder uitgediept: hoe geven we op een hedendaagse manier inhoud aan onze identiteit in ons onderwijs, wat verwachten de ouders van de school waar het gaat om inhoud en zingeving te geven aan onze levensbeschouwelijke identiteit en de wijze waarop de kernwaarden zichtbaar voor kinderen, ouders en schoolomgeving.

Kinderen leren vooral ook de basisvaardigheden te hanteren. Deze resultaten worden door de externe toezichthouder, de Inspectie van het Onderwijs (IVO), getoetst. In 2018 werd De Noordster door de onderwijsinspectie bezocht met als resultaat een onvoldoende. De school is een verbetertraject gestart om in 2019 van het predicaat zeer zwakke school af te komen.

De ontwikkelingen op diverse beleidsterreinen in 2018 in overzicht:

Bestuurlijk

Beleidsontwikkeling	Gevoerd beleid
Beleidsvorming	In 2018 is op verschillende beleidsterreinen nieuw beleid ontwikkeld, dit op basis van het Strategisch Plan 2015 – 2019. Na verkregen instemming van de Raad van Toezicht en/of de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad stelde het bestuur dit beleid vast. In 2019 start een nieuwe planperiode.
Begroting 2018 & Begroting 2019 – 2021	De begroting 2018 sluit met een positief resultaat van € 164.350. Gedurende het boekjaar kwamen er extra 'werkdrukmiddelen' beschikbaar. In de tweede financiële tussenrapportage (t/m september) is de eindejaarsverwachting bijgesteld, dit op basis van onverwachte mutaties in de geldstromen. In december 2018 werd de begroting goedgekeurd door RvT en GMR. In januari 2019 volgt de vaststelling door het bestuur.

Afleggen schoolbezoeken door de RvT	De leden van de RvT legden weer schoolbezoeken af voor kennismaking en om feeling te houden met de scholen en het onderwijs. In de vergaderingen kwamen de schoolbezoeken steeds ter sprake.
Administratiekantoor	De administratieve dienstverlening is ondergebracht bij Preadyz in Assen. Het faillissement van Helder Onderwijs krijgt een staartje. In 2018 is het bestuur uitgenodigd voor een getuigenverhoor in 2019.
Voortbestaan scholen	Voor elke gemeente is een opheffingsnorm vastgesteld. Voor Harlingen is dit 137, voor de Waadhoeke 48 en Leeuwarden 41. De Flambou zit onder de norm van de Waadhoeke maar de overige scholen zitten ruim boven de opheffingsnorm. In 2018 maakten we weer succesvol gebruik van één van de uitzonderingsregels, gemiddelde schoolgrootte, zodat het voortbestaan van De Flambou niet in gevaar komt.
Invlechting scholen CBO G2	Per 1-1-2018 kwamen de scholen cbs De Wizebeam in Minnertsma, cbs De Slotschool in St. Annaparochie, cbs De Noordster in Nij Altoenae, sws De Syl in Oude Bildt en sws De Swirrel in Britsum over van CBO G2. Hiermee krijgen we een sterke vereniging met zo'n 2.300 leerlingen. De financiële afhandeling van de invlechting werd begin december afgerond door de verdeling van de financiën. De cultuurverschillen tussen de twee partners zijn op harmonieuze wijze overbrugd.
Kinderopvang in eigen beheer	In 2017 startte een onderzoek naar de mogelijkheid om de 'kinderopvang' op termijn in eigen beheer te nemen. Op basis van deze bevindingen is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met Stichting Kinderopvang Friesland. Medio 2018 stemde de RvT in met de verdere voorbereiding, met als einddoel het koppelen van de kinderopvang per 1 juli aan onze organisatie. Voor een goede onderbouwing werd advies gevraagd van een notaris en onze accountant. Begin 2019 volgt het definitieve besluit.
Toezicht onderwijsinspectie	De inspectie bezocht eind 2018 De Noordster. De uitkomst is een zeer zwakke school. Onder leiding van de nieuwe directeur werkt het team een Plan van Aanpak uit om op korte termijn weer in het basistoezicht terecht te komen. De 'vliegende brigade' van de PO-Raad ondersteunt hierbij.
Identiteitsactiviteiten	De groepen 8 van onze scholen werden in de gelegenheid gesteld om te pelgrimeren, dit in het kader van LF 2018. Het pelgrimeren werd voorbereid door studenten van Stenden University (leskist) en leden van 'Santiago aan het Wad'. Onder begeleiding van ervaren pelgrims liepen de kinderen een eigen tocht. Voor de meeste kinderen een indrukwekkende ervaring.
PR-beleid	Het doel van ons PR beleid is de eigen kwaliteit van de vereniging en haar scholen beter bij de ouders bekend te maken. We bouwen aan het vertrouwen van ouders in het onderwijsaanbod op onze scholen. Daarbij maken we gebruik van sociale media zoals websites en Facebook. Voor de directe communicatie tussen school en ouders is het programma 'Mijn School' ingevoerd met een koppeling met de website van school. De informatie op een aantal websites is onbevredigend, ze tonen te veel oud nieuws. In 2018 gaf de RvT het advies een PR medewerker aan te stellen die de scholen hierbij ondersteunt.

Scholenfusie	In 2018 werd de verbouw van De Schalmei afgerond zodat ook de openbare school, na een uitbreiding en aanpassing, in hetzelfde gebouw werd gehuisvest. De door ouders gewenste scholenfusie werd per 1 augustus gerealiseerd in Tzummarum. De dorpschool is een samenwerkingschool onder het bestuur van de Elan Onderwijsgroep voor openbaar onderwijs.
--------------	---

Onderwijs

Beleidsontwikkeling	Gevoerd beleid
Resultaat eindtoetsen	Van de 18 scholen gebruikten er 16 in het voorjaar 2018 de IEP eindtoets groep 8. Twee scholen deden mee aan de centrale eindtoets. Van de 18 scholen haalden er 6 de inspectienorm van 80 punten op de IEP toets niet. Voor 2019 heeft het bestuur de scholen gevraagd ambities te formuleren in het kader van de door de inspectie gehanteerde referentieniveaus taal, lezen en rekenen.
Passend Onderwijs	Passend Onderwijs maakt per 1-8-2014 deel uit van de verenigingsstructuur. Onze zorgcoördinator is voorzitter van het zorgadviesteam (ZAT) en behandelt aan het 'loket' de ondersteuningsaanvragen van de scholen. Het budget Passend Onderwijs en de verdeling van de middelen is goed in beeld en biedt voldoende mogelijkheden voor passende ondersteuning.
Plusklas	Binnen de vereniging zijn aan drie scholen regionale Plusklassen verbonden: PJF in Harlingen, Toermalijn in Franeker en De Slotschool in St. Annaparochie. De Plusklassen worden mede gefinancierd uit de middelen voor Passend Onderwijs.
Vervanging onderwijsleermethodieken	De periodieke vervanging van lesmethoden verandert met de komst van digitale leermiddelen. Scholen kiezen in toenemende mate voor digitale lesmethoden en stemmen daar de ICT hardware op af. Reden om de allocatie van middelen in 2019 te wijzigen zodat scholen zelf de keuze kunnen maken tussen digitaal- of traditioneel lesmateriaal.
Taalbeleid	De pilot 'taalklas' voor anderstaligen wordt uitgebreid. Door de komst van arbeidsmigranten, bij voorkeur gezinnen, komen er in toenemende mate kinderen op school die de Nederlandse taal niet begrijpen. Uit een inventarisatie blijkt dat er 91 anderstalige kinderen onze scholen bezoeken. Een uitdaging om ook aan hen passend onderwijs te geven. Een werkgroep is eind 2018 gestart om in kaart te brengen wat er nodig is om dit te realiseren.
Junior College	De vraag van het voortgezet onderwijs in Franeker (Anna Maria van Schurman) om gezamenlijk de aansluiting po-vo te verbeteren leidt tot een onderzoek naar de haalbaarheid van een juniorcollege (10-14 jaar). Het voortgezet onderwijs in St. Annaparochie, Ulbe van Houten, sluit zich bij dit onderzoek aan.
Thuiszitters	In dit verslagjaar kunnen er in totaal drie leerlingen worden aangemerkt als zgn. thuiszitter. Het samenwerkingsverband Passend Onderwijs en de inspectie waren daarvan op de hoogte. Eind 2018 volgen twee van de drie leerlingen inmiddels (speciaal) onderwijs op een andere school.

Personeel

Beleidsontwikkeling	Gevoerd beleid
Directievacatures	Begin 2018 ontstonden directievacatures aan De Slotschool en De Noordster. De werving voor een directeur aan De Slotschool slaagde niet, de aangestelde interim directeur, de heer Stefes, blijft gedurende het schooljaar 18-19. De vacature op De Noordster werd tijdelijk ingevuld door een collega directeur. Na de zomervacatie is de heer Wouda als directeur werkzaam, hij vervult dezelfde functie aan De Syl te Oude Bildtzijl. Vlak na de zomervakantie gaf de directeur van Het Baken te kennen te stoppen met haar werkzaamheden voor deze school en onze vereniging. Mevr. Nieuwhuis werd als interim directeur aangesteld. In 2019 ontstaat een vacature wegens pensionering aan De Korendrager. Eind december werd de heer Huijser benoemd, nu directeur van Mooitaki en de Staetlânsskoalle. Het gevolg is dat daar in 2019 nieuwe vacatures ontstaan.
Schoolleiders-register	Alle (14) directeuren zijn als registerdirecteur (RDO®) in het schoolleidersregister opgenomen. Het betreft een eerste registratie dan wel een her-registratie.
Taakbeleid	De zorgen in het onderwijs omtrent de werkdruk zijn voor het bestuur herkenbaar en aantoonbaar. Ons instrument (Cupella), waarmee de inzet van de jaartaak wordt uitgewerkt in de verschillende taakonderdelen, geeft goed inzicht in het werk en de werkdruk. De nieuwe cao vraagt uiterlijk 1 augustus 2019 om een werkverdelingsbeleid.
Scholing personeel	Alle medewerkers kunnen zich conform ons beleid in het voorjaar aanmelden voor (na)scholing. Voor de hele vereniging wordt vervolgens in kaart gebracht waar per school de behoeften liggen. Voor scholing duurder dan € 750,- sluit het bestuur met betrokkenen een scholingsovereenkomst af. Via DUO kan men zich ook aanmelden voor een lerarenbeurs.
Lerarenregister	Binnen het Primair Onderwijs bestond zoveel weerstand tegen het invoeren van een lerarenregister, dat landelijk vooralsnog geen invoering zal plaatsvinden.
Begeleiding startende leerkrachten	Om inhoud te geven aan de ontwikkeling van startbekwame leerkrachten is in 2018 een informatiemiddag belegd voor onze beginnende leerkrachten. Inhoudelijke vragen kwamen aan de orde. Directeur Piet Huijser begeleidt, samen met ervaren leerkracht Anke van Asselt, voortaan structureel onze startbekwame leerkrachten totdat zij na drie jaar basisbekwaam zijn, om vervolgens vakbekwaam te worden.
Onderwijs assistent in het team	In 2018 is een aantal onderwijsassistenten vast benoemd bij de vereniging. Naast ondersteuning bij Passend Onderwijs ondersteunen ze ook bij het groepsonderwijs.
Functiebouwwerk	Het beleid rondom het functiebouwwerk vraagt om een voortdurende ontwikkeling door de instroom van een nieuwe categorie werknemers. In 2018 is de opbouw van het functiegebouw geactualiseerd.
Evaluatie en beoordelen	Het beleid rondom evaluatie en beoordelen binnen de vereniging is eveneens herschreven en aangeboden aan de directies. In 2018 is dit aangeboden aan de GMR ter goedkeuring.

Financiën

Beleidsontwikkeling	Gevoerd beleid
Aanwijzen accountant	Na een selectie heeft de RvT 'AKSOS Assurance b.v.' gekozen voor de accountantscontrole. Om continuïteit in de controle te waarborgen is voor de komende jaren het contract verlengd. In 2018 heeft de accountant gesprekken gevoerd met de auditcommissie en het bestuur. De accountant heeft ook het bestuur geadviseerd inzake het in eigen beheer nemen van de kinderopvang.
Inkoopbeleid	De directeuren van de scholen geven zelf inhoud aan het inkoopbeleid voor leermiddelen. Met Heutink zijn hierover inkoopafspraken gemaakt. Voor onderhoud, schoonmaak en energie heeft het bestuur voor alle scholen inkoopafspraken gemaakt.
Treasurystatuut	Ons Treasurystatuut voldoet aan het controleprotocol van het Ministerie. Regelgeving staat beleggen niet toe.
Contractbeheer	De verenigingen en de afzonderlijke scholen hebben in het verleden diverse contracten afgesloten, maar het bestuur had geen zicht op al die losse contracten. In 2017 is een begin gemaakt om alle lopende contracten met einddatum in een centrale administratie op te nemen. In 2018 is dit verder uitgewerkt.
Bunq account	In 2018 is een account aangemaakt bij de Bunq bank. Dit account is gekoppeld aan ProActive, zodat 'huishoudelijke uitgaven' op een snelle en eenvoudige manier worden verwerkt. In 2019 volgt de voorlichting aan de directeuren.

Organisatie

Beleidsontwikkeling	Gevoerd beleid
Vaststellen diverse documenten, modellen en beleid	In 2018 is het volgende beleid vastgesteld en geïmplementeerd: • HR beleidsplan 2017 – 2022 • 6.1.2 Evaluatie en beoordelen • Functiebouwwerk • Scholenfusie pcbs De Schalmei met obs M.J.Tamsmaskoalle te Tzummarum en de fusieschool onder te brengen bij de Elan Onderwijsgroep • De interne communicatie naast het gebruik van de Schoolmonitor, Cupella en Mijn School in te richten via Sharepoints (AVG proof) • De invoering van de AVG te realiseren met BRIN Your Safety Net • Tussenrapportage Kinderopvang in eigen beheer • Participatie in de coöperatie Brede Skoalle Bitgummole u.a. gevestigd in de gemeente Waadhoeke. • Beleid uitrollen bij de ingevoegde scholen. • Arbeidsplan 2019 – 2024 Het beleid is opgenomen in de schoolmonitor.
Andere Schooltijden	In relatief korte tijd veranderen de schooltijden. In 2018 stapten weer scholen over van het traditionele rooster, geënt op het agrarische dagritme, over naar een continuooster. De vraag naar buitenschoolse opvang, aansluitend op de schooldag, neemt daarmee toe. De schooldirecteuren nemen hierin een beslissing nadat de ouders, teamleden en de MR hierin een positief standpunt innemen.

Vakantieregeling	De vakantieregeling is vastgesteld voor alle scholen en aangepast aan de cao. Scholen kunnen afwijken van dit rooster op basis van de extra lestijd die ontstaat door invoering van andere schooltijden. Waar nodig wordt aansluiting gezocht met het onderwijs in de regio. In 2018 is het voornemen uitgesproken dat de meivakantie zo mogelijk wordt beperkt tot één week.
Verdriet	Ook in 2018 kreeg onze organisatie te maken met verdriet. Meerdere keren moesten medewerkers en kinderen afscheid nemen van één van de ouders. Omgaan met leed en verdriet vraagt een bijzondere inspanning van de schoolgemeenschap.

Huisvesting

Beleidsontwikkeling	Gevoerd beleid
Groot onderhoud	Alle noodzakelijke onderhoud is opgenomen in een Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP). Aan de hand van de inspecties worden de kosten in de begroting meegenomen en de werkzaamheden uitgevoerd. In 2018 was ruim € 1.000.000 begroot voor onderhoud, waaronder een aantal renovaties en energiebesparende maatregelen (LED verlichting) van schoolgebouwen. Ook zijn aanpassingen van de schoolpleinen begroot.
Meubilair	Voor vervanging van het schoolmeubilair is in 2018 een bedrag van ruim € 150.000 begroot.
ICT	Voor ICT, hard- en software, is een bedrag van ruim € 400.000 opgenomen in de begroting.
MfA Sexbierum	De plannen voor de vervanging van de gymzaal in Sexbierum vlot niet. Onze onvrede over deze sportvoorziening is onder de aandacht gebracht van het gemeentebestuur en het stichtingsbestuur. Het alternatief, sporten elders, heeft niet onze voorkeur mede gezien de reistijd.
Nieuwbouw Mooitaki	De Brede Skoalle Bitgummole is in 2018 in gebruik genomen. In dit gebouw zijn beide scholen gehuisvest. De schoolbesturen besloten tot een 'all electric' schoolgebouw. Het is de eerste school van de vereniging die 'van gas los' is.
Beleidsimpulsprogramma's	In het financieel beleidsplan is financiële ruimte voor beleidsimpulsprogramma's en vernieuwing. Naast de aandacht voor bewegen in de klas willen de schooldirecteuren graag de schoolpleinen, de buitenspeelplaats, meer uitdagend maken. Acht scholen hebben in 2018 aangegeven gebruik te willen maken van de bijdrage die het bestuur beschikbaar stelt voor de aanpassing van het schoolplein op basis van een visie op bewegen. Ook in 2019 kunnen aanvragen worden ingediend.
Uitbreiding pcbs De Skeakel	Na de fusie met de obs De Barraboech ontwikkelt de school zich tot een acht-klassige basisschool. Een inspannende verbouwing is hiervoor noodzakelijk. Tijdens deze verbouwing wordt ook de functionaliteit verbeterd door extra leerpleinen te realiseren, deels in een kleine uitbreiding van het bvo. Daarnaast wordt de kinderopvang aan school gekoppeld. In 2018 zijn de plannen uitgewerkt en gepresenteerd aan de ouders.

Hoofdstuk 2 Organisatie

2.1 Bestuur en Toezicht

Samenstelling bestuur

Het bestuur van de vereniging bestaat uit twee personen. De bestuurlijke verantwoordelijkheid is een collegiale verantwoordelijkheid: in het bestuur is geen hiërarchie aangebracht. Beide bestuurders vormen gezamenlijk het College van Bestuur, in de functie van directeur-bestuurder. De portefeuilles zijn onderling als volgt verdeeld.

P. Sybesma:	Algemene zaken, Financiën en Huisvesting
W. Reitsma:	Identiteit, Onderwijs en Personeel

Samenstelling organisatie

De organisatie staat onder leiding van het bestuur. De scholen staan onder leiding van een schooldirecteur dan wel meerscholen directeur.

Centraal ligt de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de leerlingenzorg bij de directeur-bestuurder Onderwijs. De directeurs vergaderen maandelijks en de Interne Begeleiders van de scholen stemmen in een aantal bijeenkomsten gezamenlijk beleid af.

De ICT ontwikkelingen worden aangestuurd vanuit een werkgroep waarin bestuur en directeurs zijn vertegenwoordigd. We zien dat in toenemende mate scholen kiezen voor een digitale leeromgeving en een afname van de traditionele leermiddelen. In 2018 is dan ook besloten het schoolbudget te verhogen met een bedrag voor ICT. Hiermee krijgt de schooldirecteur meer middelen tot zijn of haar beschikking voor de inrichting van het leerproces op de eigen school. Het bestuur wordt verder ondersteund door een staf, bestaande uit een secretaresse, twee medewerkers personeel en administratie, een stafmedewerker personeel en een stafmedewerker financiën/huisvesting.

De administratie is ondergebracht bij administratiekantoor Preadyz in Assen.

Voor de gebouweninspectie en de planning van het onderhoud worden diensten ingekocht bij Technisch Adviesbureau Boom.

Deze totale overhead blijft ruimschoots binnen de gestelde norm (5,6%) zoals vermeld is in het financieel beleidsplan.

MR en GMR

Iedere school heeft een eigen medezeggenschapsraad (MR). Daarnaast is er een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR).

De GMR, overkoepelend orgaan voor zeventien scholen, bestaat uit veertien leden. In de GMR zijn dan ook niet alle scholen vertegenwoordigd. Het informeren van de scholen die niet vertegenwoordigd zijn in de GMR blijft een aandachtspunt.

Een tweede punt van zorg is dat de verschillende MR'en het bestuur niet informeren door middel van het delen van de notulen.

De MR overlegt met de schooldirecteur, de GMR overlegt met het bestuur. Jaarlijks is er ook een overleg van de RvT met de GMR.

De rechten en plichten zijn verwoord in een Basisstatuut en Statuten voor de GMR en MR. In het Basisstatuut zijn de faciliteiten opgenomen. Zie voor het organogram bijlage 1.

Een verslag van de werkzaamheden van de GMR is in dit bestuursverslag opgenomen.

2.2 Verantwoording Intern Toezichtsorgaan Raad van Toezicht

De wettelijk verplichte functiescheiding tussen bestuur en toezicht is uitgewerkt overeenkomstig artikel 5 van de Code Goed Bestuur. Het bevoegd gezag berust bij het bestuur terwijl een Raad van Toezicht toeziet op de taakuitvoering van het bestuur.

Deze Code draagt vanuit goed bestuur bij aan goed onderwijs voor ieder kind. De Raad van Toezicht houdt toezicht op basis van een toezichtskader.

Statutair zijn in de verenigingsstatuten, het bestuursstatuut en het managementstatuut de rechten en plichten van de diverse geledingen beschreven. Deze documenten zijn te vinden op de website onder vereniging / organisatie.

Verslag Raad van Toezicht CBO Noardwest Fryslân 2018

Inleiding

Zoals te doen gebruikelijk levert de Raad van Toezicht (verder: RvT) ook dit jaar een bijdrage aan het bestuursverslag. In dit verslag leggen wij vast welke activiteiten we het kalenderjaar 2018 hebben bijgewoond en ondernomen, en welke onderwerpen onze aandacht hebben gehad. Daarmee leggen we ook naar “de buitenwereld” verantwoording af en krijgt u een indruk van de rol van de RvT binnen de vereniging.

Beleidsdag

De RvT rekent het tot haar kerntaken om er toezicht te houden dat het onderwijs dat op onze scholen wordt gegeven, kwalitatief goed is. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan, want hoe meet je dit en hoe moet je dit toetsen? Daarbij komt dat de RvT in overgrote meerderheid bestaat uit personen die niet dagelijks bij het onderwijs zijn betrokken. Nadat in 2017 dit onderwerp al diverse keren op de agenda had gestaan, is besloten om onze jaarlijkse beleidsdag te wijden aan het thema “toezicht op onderwijskwaliteit”. Als inleiders traden op de heer Wilbers van CEDIN en ons eigen RvT lid Jolanda van der Meer. De heer Wilbers gaf ons een aantal praktische tips over hoe je onderwijskwaliteit kunt monitoren en op welke zaken je als toezichthouder kunt focussen. Jolanda heeft de kennis die ze tijdens een studiedag over dit onderwerp had opgedaan met ons gedeeld. Uit haar presentatie bleek dat er best wel veel handvatten te vinden zijn in documenten zoals de code goed bestuur en de methodiek die door de onderwijsinspectie wordt gehanteerd. Al met al een nuttige en leerzame dag, die naar goed gebruik werd afgesloten met een hapje en een drankje.

Overleg met GMR

Er is dit verslagjaar twee keer vergaderd met de GMR. Deze bijeenkomsten zijn in de eerste plaats bedoeld om informatie uit te wisselen en – in algemene zin – het reilen en zeilen van de vereniging te bespreken. Daarnaast hebben we uitvoerig stilgestaan bij een drietal onderwerpen, te weten:

- De Algemene verordening Gegevensbescherming en de benoeming van een Functionaris gegevensbescherming
- Het Strategisch Plan 2019- 2023. Op verzoek van het CvB hebben we onderwerpen/speerpunten aangedragen die wij belangrijk vinden om in dit plan op te nemen. Dit leverde interessante discussies op.
- Benoeming nieuwe bestuurder(s). De beide bestuurders hebben aangegeven in de loop van 2020 terug te treden is verband met hun leeftijd. Het is van belang om hier tijdig op in te spelen. Met het oog op het opstellen van (een) profielschets(en) is geïnventariseerd welke wensen er leven, wat vinden we belangrijk, aan welke kwalificaties moet een goede bestuurder voldoen, welk “type” bestuurder willen we?

Vergaderingen met het CvB

Er is dit jaar 6 keer vergaderd met het CvB. In deze vergaderingen staat als vast agendapunt genoteerd de bestuursrapportage. Aan de hand van een korte notitie bespreken de bestuurders met de RvT de lopende zaken, waarbij de RvT soms ook de rol van sparringpartner inneemt. De RvT waardeert het bijzonder dat er een open bestuurscultuur heerst, ook als er iets niet helemaal loopt zoals de bedoeling was wordt dat met ons gedeeld. Bij zo’n cultuur past niet dat je elkaar vliegen gaat zitten afvangen. Er wordt, al met al, constructief samengewerkt met het CvB, maar met respect voor elkaars rol.

Enkele belangrijke zaken die regelmatig op de agenda stonden waren, de onderwijskwaliteit, de invlechting van de vijf nieuwe scholen, het onder eigen beheer brengen van de kinderopvang en de ontwikkelingen rondom IKC’s. De auditcommissie wordt gevormd door twee leden van de RvT met kennis van financiën, deze commissie vergadert enkele keren afzonderlijk met het CvB en/of de accountant en brengt hiervan verslag uit aan de voltallige RvT. De remuneratiecommissie wordt gevormd door twee leden van de RvT met kennis van personeelszaken, zij hebben periodiek een (functionerings- of voortgangs-) gesprek met de bestuurders en brengen hiervan uiteraard verslag uit. Verder houdt deze commissie zich bezig met het traject dat moet leiden tot de benoeming van nieuwe bestuurders, daarbij zal een extern bureau worden ingeschakeld.

Schoolbezoeken

Ook dit jaar zijn weer enkele schoolbezoeken afgelegd, door 2 leden van de RvT in wisselende combinaties. De indrukken die daar zijn opgedaan worden tijdens onze vergaderingen met het CvB uitgewisseld. Met uitzondering van enkele scholen van de voormalige G2 zijn nu alle scholen een keer bezocht.

Samenstelling en beloning

Op het personele vlak zijn er binnen de RvT geen mutaties geweest. Ondergetekende heeft besloten voor een tweede termijn van 4 jaar zitting te nemen. De beloning is ongewijzigd gebleven, € 1000,- per jaar voor ieder lid, € 1150,- voor de leden van de auditcommissie en € 1300,- voor de voorzitter. Alles in de vorm van een vrijwilligersvergoeding.

Piet Stehouwer, voorzitter

2.3 Verantwoording GMR-Jaarverslag 2017 CBO Noardwest Fryslân

Ook dit jaar is er weer volop vergaderd over allerhande zaken ten behoeve van de vereniging met alles wat daarbij hoort. Afgelopen jaar is er zeven maal vergaderd, waarvan tweemaal met de Raad van Toezicht. Ook dit jaar werd de agenda opgesteld door de voorzitter GMR in samenspraak met het bestuur. Nieske Coster draagt zorg voor de notulen. Daarnaast zijn er binnen de GMR een aantal leden die zich specifiek concentreren op enkele aspecten van de organisatie zoals management en financiën, omdat zij hier vaardig in zijn door, onder andere, hun dagelijks werk.

Momenteel hebben de volgende ouders/personeelsleden zitting in de GMR;

Mooitaki, Bitgummole	Tietsje Werkhoven (P) Selma Mollema (O)
De Fûgelsang, Berltsum	Johannes van der Bij (P), Sijtze Sijens (O)
It Anker, Dronryp	Matzen Rinsma (P) Gerlinde van der Meij (O)
De Korendrager, Franeke	Klara Bosch (O)
PJF, Harlingen	Rixt Brijder (P)
De Skeakel, Sexbierum	Jurjen Bruinsma (O)
CBS Toermalijn Franeke	Nanda Smid (P), Tim Zasburg (P)
Eben Haezer, Menaam	Nynke Vogel (O)
De Slotschool Sint Annaparochie	Jan Stok (O)
SWS De Syl, Oudebildtzijl	Sylvia Stoelinga (P)

In 2018 is Selma Mollema afgetreden doordat zij geen kinderen had op één van de scholen. Ook vanuit hier danken we haar nogmaals voor haar grote inzet en betrokkenheid. Selma is haar plek is overgenomen door Susan van der Werf, ouder aan CBS Toermalijn. Susan is eveneens goed thuis in beleids- en juridische stukken van organisaties. Als GMR zijn wij erg blij met deze aanwinst.

Dit jaar stond vooral de ‘invlechting’ van vijf scholen van CBO G2 centraal. Deze scholen zijn overgenomen met alle aspecten die daarbij horen. De bestuurder is echter niet meegegaan. De GMR heeft vooral gekeken naar procedures en of recht gedaan bleef worden aan alle scholen. Per 1 januari 2018 was de invlechting dan ook een feit. Medewerkers van voormalig CBO G2 hebben aangegeven dit, in zijn algemeenheid, als positief te hebben ervaren.

Met de vijf scholen erbij telt de vereniging eind 2018, nadat we per 1 augustus afscheid namen van De Schalmei te Tzummarum, 17 scholen. Niet alle scholen zijn vertegenwoordigd binnen de GMR. Alle leden van de GMR hebben scholen toegewezen gekregen voor wie zij het aanspreekpunt zijn. Daarnaast zorgt de GMR ervoor dat de notulen van vergaderingen te vinden zijn op de website van de vereniging. Bij ruimte voor nieuwe leden wordt er bij voorkeur eerst gekeken naar scholen die niet vertegenwoordigd zijn.

De GMR spreekt de wens uit dat zij van deze scholen, maar ook van alle andere scholen een actieve houding verwachten ten aanzien van het verkrijgen van informatie en zelf ook het voortouw nemen om eventuele punten op agenda van de GMR te plaatsen.

De GMR is dit jaar goed gevuld qua mensen, ook de verdeling personeel en ouders is goed. Toch blijft het lastig om mensen te vinden. Ook in 2019 nemen een aantal leden afscheid van de GMR. Deze plaatsen moet weer ingevuld worden. Een belangrijk punt van aandacht.

Statuten en reglementen

Ook dit kalenderjaar zijn de nodige stukken gepasseerd die voorzien moesten worden van advies of instemming. Met enige regelmaat kwam het voor dat stukken aangepast moesten worden op details, een enkele keer aanvulling doormiddel van een extra alinea.

De GMR heeft in 2018 met het volgende ingestemd/positief advies gegeven;

- AVG	(i)
- Functiehuis	(i)
- Evaluatie en beoordelen	(i)
- vakantierooster 2018-2019	(i)
- Vergaderschema 2018-2019	(i)
- Meerjarenbegroting 2019-2022	(i)

AVG

De AVG willen we toch graag apart benoemen. Momenteel leven we in een wereld waarbij digitalisatie een grote rol speelt in onze sociale en professionele handelen. Het is goed, en zelfs noodzakelijk, om hier goed en juist mee om te gaan. Ook binnen de GMR heeft dit geleid tot gezonde discussies waarbij zorg en mogelijkheden uitgebreid behandeld zijn. Met de instemming die is gedaan gelooft de GMR dat zij recht doen aan alle partijen binnen het onderwijs om hen te beschermen, maar tegelijkertijd niet teveel willen beperken in de uitvoering van de hun dagelijkse werkzaamheden.

IKC-vorming

Net als vorig jaar bekijkt de GMR ook de ontwikkeling van Integraal Kind Centra., ofwel IKC, waar veel scholen naartoe gaan. Voor de scholen in Franeker is een intentieverklaring getekend tussen de vereniging en Stichting Kinderopvang Friesland. De GMR heeft hierin vooral de rol van toeschouwer. Wel wordt er gelet of en dat alle ontwikkelingen passen binnen de reglementen en statuten van de vereniging.

Raad van toezicht

In 2018 is er tweemaal vergaderd met de RVT. Eenmaal om te vergaderen over het strategisch plan om te kijken wat beide partijen belangrijk vinden voor de aankomende jaren. De tweede keer om met elkaar te bespreken hoe wij invulling zien voor open plekken die ontstaan in 2020 na pensionering van de huidige bestuurders.

De bespreking over het strategisch plan heeft geleid tot een aantal speerpunten, te noemen; IKC ontwikkeling, vitaal personeelsbeleid, identiteit, flexibiliteit qua groei en krimp van de vereniging en aansluiting vervolgonderwijs.

Wat betreft de pensionering van de bestuurders heeft dit geleid tot een concept profielschets.

Financiën

De vereniging is een gezonde organisatie. Er wordt streng doch rechtvaardig naar de inkomsten en uitgaven gekeken en waar nodig, worden aanpassingen gemaakt. De GMR houdt dit nauwlettend in de gaten en dit heeft geresulteerd in zowel adviezen als instemmingen van begrotingen en beleidsplannen ten aanzien van goed financieel management.

Daarnaast heeft het bestuur het initiatief genomen om ondersteunend personeel in te delen in een hogere schaal, dan dat de CAO voorschrijft. Reden hiervoor is dat de leerkrachten een substantiële loonsverhoging hebben gekregen middels de CAO, maar ondersteuners niet. In het kader van goed werkgeverschap en de uiting van waardering naar deze ondersteuners is de GMR erg te spreken over dit besluit.

De vereniging kan deze kosten prima dragen, zonder daar in de toekomst dingen voor te moeten laten. De GMR juicht dergelijke, verantwoorde uitgaven zeer toe.

Cursus (G)MR 2018

In oktober 2018 heeft de GMR een basiscursus (G)MR georganiseerd in samenwerking met het CNV. Gelet op eerdere ervaringen zijn we al vroeg begonnen met het promoten van deze cursus. Het heeft geleid tot een grote opkomst van alle MR-en binnen de vereniging. Als GMR zijn we hier erg blij mee. In 2019 staat weer een verdiepende cursus op het programma. Welke dat wordt, bekijken we nog.

Voor de meer diepgaande vraagstukken, adviezen en besluiten verwijst de GMR naar de notulen, welke te vinden zijn op de website van de vereniging.

Tim Zasburg – secretaris GMR

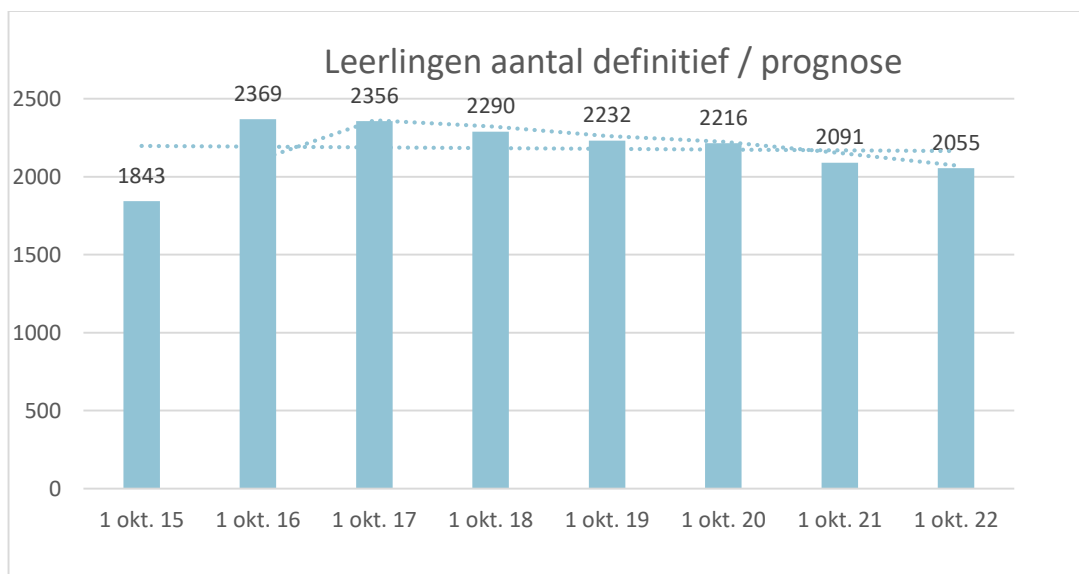
2.4 Leerling ontwikkeling

De leerling ontwikkeling laat een daling zien. Alle rapporten geven aan dat de leerlingpopulatie in onze regio afneemt.

We tellen op 1-10-2018 in totaal 2299 leerlingen. Ten opzichte van vorig jaar is er een leerlingafname van 58 leerlingen. Deze afname komt nagenoeg overeen met het aantal leerlingen uit Tzummarum die door fusie naar Onderwijsgroep Elan zijn gegaan.

De leerling ontwikkeling per school levert een zeer wisselend beeld op. Een aantal scholen heeft de afgelopen jaren te maken gehad met krimp maar lijkt nu redelijk stabiel te blijven in leerlingaantal. Een aantal scholen (met name in het noordoosten van ons voedingsgebied) lijkt op een flinke afname in het aantal leerlingen af te stevenen.

Een specificatie van het aantal leerlingen per school en per leeftijdsgroep op de teldatum van 1-10-2018 is in bijlage 4 opgenomen.

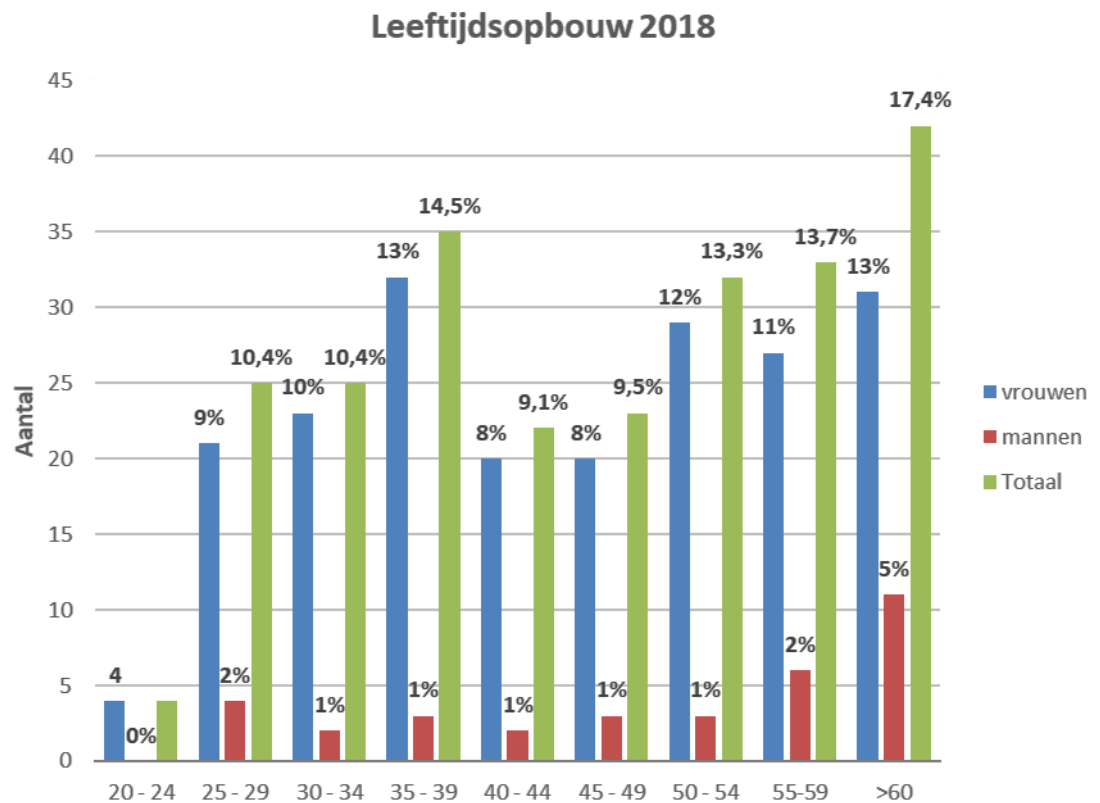
2.5 Personeelsbeleid

Instroom jong personeel

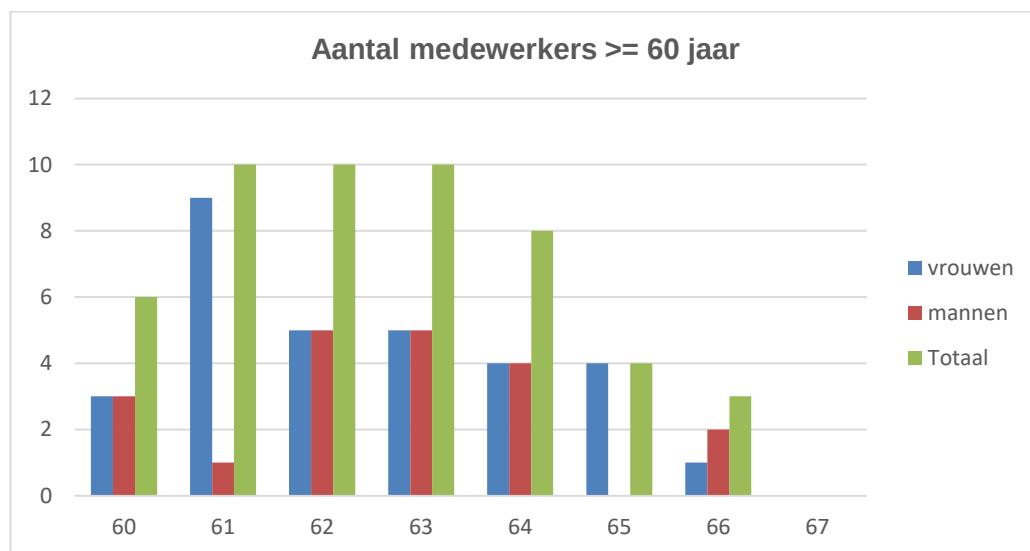
Om de vervangersproblematiek na invoering van de wet Werk en Zekerheid op te vangen is een mobiliteitscentrum ingericht. Hierdoor kunnen we jonge leerkrachten aan onze scholen binden die daarbij ook ervaring opdoen om op termijn de uitstroom van oudere leerkrachten op te vangen. Met deze werkzaamheden doen ze ervaring op zodat zij op termijn als basisbekwaam personeel in de reguliere formatie ingezet kunnen worden.

Het bestuur bevordert de instroom van jong personeel ook met als doel een evenwichtiger personeelsopbouw te verkrijgen. Uit de grafiek blijkt dat de leeftijdsgroep van 40 – 50 jarigen is ondervertegenwoordigd. Deze onbalans kunnen we niet herstellen.

We merken nu de gevolgen van de jarenlange afnemende instroom van studenten op de Friese PABO's. Lange tijd was er sprake van werkloosheid onder het onderwijspersoneel, maar ook de salariëring bleef achter. Dit gecombineerd met de toename van taken zien we, nu de arbeidsmarkt aantrekt, dat (vervangings) betrekkingen moeilijker zijn te vervullen als gevolg van een tekort aan leerkrachten. Achtereenvolgende kabinetten mogen zich deze situatie aantrekken. In 2018 is een aantal keren geen vervanging gevonden zodat de kinderen naar huis werden gestuurd. Een onwenselijke situatie die zich ook in 2019 voortzet.

Bij nieuwe benoemingen wordt bij gelijke geschiktheid de voorkeur aan mannen gegeven. Deze groep is sterk ondervertegenwoordigd, maar de onbalans zal niet op korte termijn herstellen.

Onderwijsassistenten zijn steeds meer ondersteunend in de groep, maar ook nog steeds in de ondersteuning van leerlingen met een zorgvraag. De financiële middelen die voor Passend Onderwijs rechtstreeks door de vereniging worden ontvangen, zijn structureel. Daarom namen we hiervoor onderwijsassistenten in vaste dienst. Op termijn wensen we scholen te verbreden tot een Integraal Kindcentrum. Onze onderwijsassistenten kunnen dan ook als pedagogisch medewerker werkzaamheden verrichten.

Personele ontwikkelingen

In het verslagjaar werd op twee scholen van de vereniging afscheid genomen van de directeur. In de reguliere vacatures werd een interim directeur benoemd.

De leerkrachten in het mobiliteitscentrum weden in 2018 voor het merendeel in reguliere vacatures benoemd.

Verder was er sprake van geringe mobiliteit van leerkrachten en onderwijsassistenten tussen de scholen. Voor het merendeel was dit op eigen verzoek en in goed overleg.

Uit dienst

In 2018 verlieten tien personeelsleden onze organisatie, zeven onderwijsgevende en drie onderwijsondersteunende medewerkers. Een persoon ging met pensioen, acht personeelsleden namen ontslag op eigen verzoek. Aan één medewerker werd een transitievergoeding uitgekeerd.

Terugdringen ziekteverzuim

Vanaf 1 januari 2016 draagt de vereniging het risico voor de vervangingskosten bij ziekte (de overige vervangingskosten kwamen al voor eigen rekening). In 2016 en 2017 hadden we door het lage ziekteverzuim (gemiddeld 3,5%) hier profijt van gehad. In 2018 hebben we (mede door een zware griepgolf in de maanden februari, maart en april) een ziekteverzuimcijfer van 5,9%. We zien dit als een incident. Wel is ons langdurig verzuim ook gestegen. Hieraan zal in de jaargang 2019 extra aandacht voor zijn.

Inzet werkdrukmiddelen

Dat de werkdruk in het onderwijs hoog is werd erkend door de minister. In 2018 ontvingen de scholen financiële middelen om de werkdruk te verlagen.

De scholen ontvingen een bedrag van € 155,-- per leerling, voor alle scholen is dit ruim € 358.000. In het boekjaar 2018 wordt de inzet voor 5/12 deel verantwoord, een bedrag van bijna € 150.000.

De werkdruk wordt met name op de scholen ervaren, zodat het bestuur ook de scholen heeft gevraagd over de inzet van deze middelen. Elke directeur heeft een voorstel ingediend, met instemming van de eigen PMR, de personeelsgeleding. De inzet is overeenkomstig. De inzet is globaal: meer handen in de klas, dus een formatieve ophoging. In een enkel geval is ingezet op de aanschaf van digitale hulpmiddelen bij het verminderen van de werkdruk.

Het bestuur zal de inzet van middelen tijdig, uiterlijk 1 juli, verantwoorden. De verantwoording in dit bestuursverslag beperkt zich tot de laatste vijf maanden van 2018.

2.6 Onderwijs

Cultuureducatie

De cultuureducatie van de scholen in voormalig Franekeradeel is gecontinueerd in het project "Sterrenkijker". Daarnaast werken de scholen in Harlingen veel samen met Ritmyk / Centrum voor de kunsten en de scholen in Menameradiel met Keunstwurk. Dit alles onder de noemer KEK!, 'Kultuer edukaasje mei kwaliteit'.

Binnen de nieuwe gemeente Waadhoeke wordt nu gewerkt aan nieuw beleid, zodat voor alle 14 scholen een passend cultuuraanbod kan worden gedaan.

De activiteiten dragen bij aan de kijk van de kinderen op de wereld. Kunst en cultuur zijn waardevolle elementen om je leefwereld van verschillende kanten te belichten. Cultuureducatie past ook uitstekend binnen de kaders voor het versterken van andere onderwijsaccenten.

De aansluiting van de scholen bij lokale activiteiten kan nog verder verdiept worden.

Meerdere scholen nemen met subsidie vanuit het landelijke Cultuurfonds deel aan het project Muziekimpuls. Dit is een meerjarig muziekproject.

Vakleerkracht bewegingsonderwijs

De scholen in nieuwe gemeente Waadhoeke hebben in 2018 deelgenomen aan het project met sportcoaches, het zgn. Beweegteam. Gemeentelijk beleid leidde er toe dat alle 14 scholen nu deel kunnen nemen met cofinanciering van het bestuur. Doel is de kwaliteit van het bewegingsonderwijs te verbeteren met het oog op de gezondheid van de jeugd.

In Harlingen is op onze twee scholen mede via gemeentelijke subsidie eveneens sprake van vakonderwijs beweging. Het vakonderwijs beweging voorziet in een behoefte en wordt naar tevredenheid ingevuld.

Klachtencommissie

Het komt voor dat ouders niet tevreden zijn over het onderwijsaanbod. In de schoolgidsen is de klachtenregeling opgenomen en zijn de namen van de contactpersonen en de vertrouwenspersoon vermeld. In gevallen dat ouders en school niet samen tot een oplossing komen, kunnen ouders een klacht indienen en wordt zonodig de landelijke klachtencommissie voor het christelijk onderwijs ingeschakeld.

In 2018 zijn twee klachten ingediend die niet hebben geleid tot een procedure bij de landelijke klachtencommissie.

Schorsing leerlingen

Er zijn in 2018 geen leerlingen geschorst geweest.

Onderwijs aan asielkinderen en anderstaligen

In het schooljaar 2016 – 2017 is een aanzet gegeven voor onderwijs aan anderstaligen. Op De Flamboy is een project translanguaging gestart, waarbij kinderen vanuit de eigen thuistaal de Nederlandse taal leren.

Hierbij wordt gebruik gemaakt van o.a. dezelfde prentenboeken in verschillende talen (bv. Arabisch en Nederlands). Zo wordt op school aangesloten bij de thuistaal zoals die ook geldt voor Friestalige kinderen.

Op meerdere scholen worden anderstalige kinderen opgevangen, ruim 90 leerlingen. In 2018 wordt het onderwijs aan deze doelgroep (vooral vluchtelingen en arbeidsmigranten) met extra aandacht voor de taalverwerving verder uitgewerkt.

Onderwijsinspectie

Het bestuur bespreekt jaarlijks met de onderwijsinspectie de kwaliteit van de scholen en benoemt, vanuit de eigen schoolbestuurlijke verantwoordelijkheid voor het onderwijs, de risico's van de verschillende scholen.

De contacten met onze inspecteur, mevr. Deelstra, verliepen prettig en zijn constructief. In 2018 hebben we een andere contact inspecteur toegewezen gekregen. Waar nodig is de inspectie bereikbaar voor advies.

Binnen het nieuwe toezichtskader (vanaf augustus 2017 actueel) zal de inspectie zich meer gaan richten op de besturen en hoe zij zicht hebben op de kwaliteit van het onderwijs op hun scholen. Het bestuur heeft positieve verwachtingen van deze nieuwe vorm van inspectietoezicht.

De inspectie van cbs De Noordster in Nij Altoenae was onvoldoende, de school kreeg het predikaat zeer zwakke school. Eind 2018 is een Plan van Aanpak gericht op een sterke verbetering van de onderwijskwaliteit. Hierbij ontvangen we externe ondersteuning van de Vliegende Brigades van de PORaad. Tijdens een ouderavond is het resultaat van het inspectiebezoek toegelicht en het verbeter traject met de ouders gedeeld.

2.7 Toekomstparagraaf

Professionalisering schoolcultuur

Ons motto 'Samen maken we onderwijs bijzonder' krijgt een uitwerking in de scholen. De directeuren hebben de kernwaarden van hun school in beeld gebracht en werken deze verder uit in het schoolplan 2019 – 2023.

We zoeken collectief naar de goede dingen en willen die op alle scholen goed doen.

Daarvoor is een professionele cultuur nodig, een cultuur waarin alle medewerkers elkaar aanspreken op het handelen. Waar mogelijk zoeken de directeuren de samenwerking met collega's.

IKC ontwikkelingen

Nadat in de gemeente Harlingen onze scholen PJF en Het Baken zijn ingericht als een Integraal Kindcentrum voor 0 – 12 jarigen, zoeken meer scholen deze verbreding. Het bestuur oriënteerde

zich op het in eigen beheer nemen van de voorschool (peuters) en de kinderopvang. Hiervoor is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met de Stichting Kinderopvang Friesland. In 2018 heeft de RvT ingestemd met de verdere uitwerking van dit voornemen. Eveneens is de GMR positief over dit voornemen. In 2019 volgt de definitieve besluitvorming.

PR activiteiten

Onze regio heeft met krimp te maken. Sommige scholen groeiden, anderen daarentegen verloren marktaandeel in de woonplaats. Om een goede spreiding van de scholen in de regio en werkgelegenheid voor het personeel te behouden is het bestuur alert op de leerlingontwikkeling, en dan met name het marktaandeel.

Er is een begin gemaakt met de vormgeving van ouderbetrokkenheid, een waarde(n)vol partnerschap tussen school en ouders. Nog niet alle scholen hebben dit voldoende uitgewerkt. De kernwaarden van de vereniging, zichtbaar in de afzonderlijke scholen, zijn uitgewerkt: waaraan zien ouders wie wij zijn, wat we beloven en maken de scholen deze beloften waar. Het werken aan vertrouwen van de ouders in ons onderwijsaanbod op de scholen wordt verder verdiept. Voor de digitale contacten vanuit school met de ouders gebruiken we het programma Mijn School. Dit programma is in 2018 voor alle scholen beschikbaar gekomen met een koppeling naar de websites van de scholen. Daarnaast kunnen we niet zonder de persoonlijke contacten met ouders. In 2018 adviseerde de Raad van Toezicht het bestuur een communicatiemedewerker in dienst te nemen. In 2019 wordt hieraan uitvoering gegeven.

Identiteit

De vereniging voert de christelijke identiteit. Vanuit deze identiteit wordt het onderwijs vorm gegeven. Naast de christelijke scholen (14) hebben we scholen voor samenwerkingsonderwijs (3), een samenwerking op basis van de uitgangspunten van de christelijke- en de openbare school. In vier kernen is onze school de enige dorpsschool.

Ouders maken hun schoolkeuze in toenemende mate om andere dan de levensbeschouwelijke identiteit, zoals de onderwijs kwaliteit en het pedagogisch klimaat. Al onze scholen hanteren een open toelatingsbeleid en gaan respectvol om met anders- en niet gelovige kinderen die als leerling zijn toegelaten. Dit uitgangspunt is in de schoolgids opgenomen.

Op initiatief van het bestuur is in 2018 verder op dit thema ingezoomd. Hoe geven we in onze scholen op een hedendaagse manier inhoud aan de 'C'. Onderwijskundig zetten we in de scholen in op het leggen van andere onderwijsaccenten, meer dan alleen het onderwijs in de basisvaardigheden. Hiermee doen we recht aan de verschillen tussen de kinderen en proberen we een verbinding te maken met de gemeenschap waarin de school is geworteld.

Het opzetten van 'pelgrimeren' is één van de uitingen van het op een hedendaagse manier vormgeven van de identiteit.

Regionale ontwikkelingen

Door de ontgroening, een afname van het aantal jongeren als gevolg van een dalend geboortecijfer, worden de scholen kleiner. Dit heeft o.a. nadelige gevolgen voor de groepsvorming. Groepen waarin drie leeftijdsgroepen zijn gecombineerd trekken een zware wissel op het personeel. Ook voor de kinderen is dit niet ideaal.

In 2018 zijn als gevolg van de gemeentelijke herindelingen in de gemeente Waadhoeke en Leeuwarden nieuwe opheffingsnormen vastgesteld. Deze nieuwe normen zijn positief voor onze scholen. Alle scholen kunnen we, mede dankzij de financiële toeslag voor kleine scholen, in stand houden.

Primair zijn we verantwoordelijk voor onze eigen scholen, we zijn een krachtige organisatie. Daarnaast hebben we ook een verantwoordelijkheid voor het totale onderwijsaanbod in de regio.

Samenwerkingsscholen

Met meerdere scholen in een woonkern is er een mogelijkheid om te komen tot samenwerking, met in het uiterste geval een scholenfusie, een samenwerkingsschool. Voor CBO-NWF is het belangrijk dat de samenwerkingsschool open staat voor alle vormen van levensbeschouwing: de christelijke- en de openbare. Het bestuur voelt zich mede verantwoordelijk voor een levensvatbare dorpsschool.

Een onderzoek naar- en de vormgeving van een samenwerkingsschool in Tzummarum is in 2018 afgerond. Deze dorpsschool valt onder het gezag van de Elan Onderwijsgroep.

Gezien de spreiding van onze scholen verwacht het bestuur in de nabije toekomst geen scholenfusie die leidt tot het vormen van een samenwerkingsschool.

Relatie AMS en Ulbe van Houten, voortgezet onderwijs

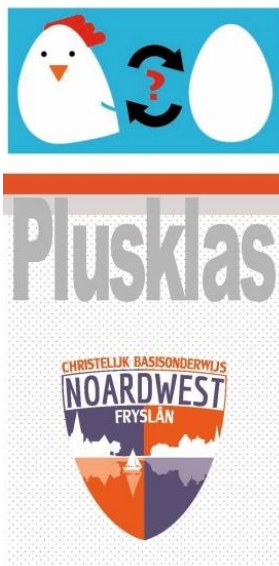
De overgang PO-VO is landelijk al langer een punt van aandacht. In de gesprekken met onze regionale VO scholen is besloten om de ideeën over een soepeler overgang samen verder te verkennen. In 2019 start een haalbaarheidsonderzoek door Sardes.

Passend Onderwijs

Het bestuur heeft, vanwege de (wettelijke) 'zorgplicht', een ondersteuningsstructuur ingericht. De scholen hebben hun eigen school ondersteuningsprofiel vastgesteld. De komende jaren wordt dit profiel per school verder ontwikkeld met zo mogelijk een specialisatie per school. Dit om de toestroom van kinderen met een zorgvraag zo goed mogelijk binnen CBO-NWF op te kunnen vangen en te voldoen aan de zorgplicht.

Voor de persoonlijke begeleiding van de zorgleerlingen zijn onderwijsassistenten aangesteld, die naar verwachting ook als pedagogisch medewerker in de kinderopvang van de school kunnen werken.

Plusklas

Met ingang van het schooljaar 2011/2012 zijn we gestart met de plusklas voor leerlingen uit de groepen 5 t/m 8. In 2012 is de doelgroep uitgebreid met groep 4. In 2016 kunnen ook kinderen uit groep 3 worden toegelaten.

Voor wie is de plusklas

De plusklas is voor leerlingen van groep 3 t/m 8. De leerlingen blijven op hun eigen school en gaan één keer in de week naar de plusklas. Zij krijgen les van speciaal daarvoor opgeleide groepsleerkrachten.

De plusklassen zijn gehuisvest in de scholen De Toermalijn in Franeker en de cbs Prins Johan Friso in Harlingen. Per 1 oktober 2017 is er ook een plusklas gehuisvest op De Slotschool te St. Annaparochie.

Doel van de plusklas

Kinderen die (hoog)begaafd zijn hebben vaak meer en uitdagender lesstof nodig.

Het doel van de plusklas is dan ook:

- uitbreiding, verbreding en verdieping van de leerstof, sterk gekoppeld aan eigen interessegebieden;
- aandacht voor gespreks- en studievvaardigheden;
- kinderen te begeleiden in de sociaal emotionele ontwikkeling (faalangst, aansluiting bij klasgenoten, het zelfbeeld);
- zorgen voor een goede overgang van het primair naar het voortgezet onderwijs.

Visie

Ook (hoog)begaafde kinderen krijgen het onderwijs waar ze recht op hebben. De bovenschoolse plusklas is dan ook geen doel op zich, maar maakt onderdeel uit van een totaalbeleid op het gebied van leerlingenzorg/passend onderwijs.

Iedere school zoekt naar de beste mogelijkheden voor de individuele leerling.

Hoofdstuk 3 – Financiële informatie

3.1 Gevoerd financieel beleid

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan het gevoerde financiële beleid, waarbij zaken als verantwoordelijkheid, Planning & Control en een oordeel over het weerstandsvermogen en financiële resultaat 2018 besproken worden.

Sinds de invoering van de lumpsumfinanciering zijn de verantwoordelijkheden ten aanzien van de beheersing van zowel de personele en materiële kosten volledig bij het schoolbestuur komen te liggen. Om deze verantwoordelijkheid nu en in de toekomst te kunnen nemen, is een gezonde financiële situatie evenals een goed werkende Planning & Control van groot belang. Tweemaal per jaar ontvangt de Raad van Toezicht een met cijfers onderbouwde managementrapportage.

3.2 Analyse financieel resultaat

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is opgedeeld in de algemene reserve en de bestemmingsreserves privaat.

	Stand per 1 januari 2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2018
2.1.1.1 Algemene reserve	3.170.719	277.335	-	3.448.054
2.1.1.3 Algemene reserve privaat	3.151.644	5.921	-	3.157.565
2.1.1.4 Reserve schoolfonds	203.648	-29.121	-	174.527
Eigen Vermogen	6.526.011	254.135	-	6.780.145

Algemene reserve

Het niet bestemde deel van het eigen vermogen heeft betrekking op de publieke exploitatie-resultaten van de scholen en zijn ondergebracht in algemene reserve. Deze reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de vereniging.

Het bestuur heeft bewust gekozen voor het beperken van het aantal reserve potjes.

Bestemmingsreserves privaat

Algemene reserve privaat

De algemene reserve privaat is het private vermogen van de vereniging. De renteopbrengsten, opbrengsten charitatieve doelen en contributies/ledengelden worden aan de algemene reserve toegevoegd. Hieruit worden onder andere de kosten voor charitatieve doelen en overige private lasten onttrokken.

Reserve schoolfonds

Het saldo van ontvangen bijdragen van de ouders voor schoolreisjes, bijzondere dagen en dergelijke en de uitgaven die hierop betrekking hebben, wordt aan deze reserve schoolfonds toegevoegd. Deze gelden zijn beschikbaar voor de eigen school, te besteden door de schooldirecteur. Het is niet de bedoeling dat deze gelden worden opgepot, ze worden gebruikt voor activiteiten en materialen voor de eigen leerlingen.

Daar waar de saldi te hoog oplopen (> € 10.000) wordt de directeur aangespoord om de gelden te besteden. De hoogte van de reserve schoolfonds heeft geen relatie met het saldo op de eigen schoolrekening.

Analyse financieel resultaat

Hieronder zijn de cijfers en een verdere analyse opgenomen. De begroting 2018 en realisatie 2017 is ter vergelijking toegevoegd.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	15.122.650	14.407.340	14.889.628
3.2 Overheidsbijdragen/ subsidies overige overheden	63.061	55.000	61.995
3.5 Overige baten	<u>656.945</u>	<u>585.480</u>	<u>623.207</u>
Totaal baten	<u>15.842.656</u>	<u>15.047.820</u>	<u>15.574.830</u>
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	12.539.240	11.972.073	12.022.495
4.2 Afschrijvingen	592.739	599.890	505.188
4.3 Huisvestingslasten	802.629	800.036	1.935.211
4.4 Overige lasten	<u>1.661.651</u>	<u>1.531.467</u>	<u>1.547.051</u>
Totaal lasten	<u>15.596.259</u>	<u>14.903.466</u>	<u>16.009.945</u>
Saldo baten en lasten	<u>246.397</u>	<u>144.354</u>	<u>-435.115</u>
6 Financiële baten en lasten	7.738	20.000	36.160
Resultaat	<u>254.135</u>	<u>164.354</u>	<u>-398.955</u>

Realisatie van 2018 vergeleken met de begroting voor 2018

Over 2018 is een positief resultaat van € 254.000 behaald. Dit resultaat heeft voor € 277.000 betrekking op de publieke exploitatie. Het private exploitatieresultaat bedraagt € 23.000 negatief. Het resultaat is fors hoger dan het begrote resultaat van € 164.000. Het verschil is € 90.000 positief. Dit wordt veroorzaakt door hogere baten van € 782.500 (incl. financiële baten) en hogere lasten van € 693.000. Hieronder worden deze verschillen nader uitgewerkt.

Baten

De baten (inclusief financiële baten) laten een positieve afwijking zien van € 782.500 ten opzichte van de begroting.

De rijksbijdragen zijn gestegen met € 715.000 ten opzichte van voorgaand jaar. Dit wordt veroorzaakt door een stijging in de personele bekostiging en personeels- en arbeidsmarktbeleid van 5,24%. Deze stijging wordt veroorzaakt door een indexatie van de lonen en de verbetering van de arbeidsvoorwaarden. Daarnaast is er een budget beschikbaar gekomen vanuit het werkdrukakkoord. Dit bedraagt € 155,55 per leerling (vanaf regeling 2018/2019). Ook zijn de bedragen voor de kleine scholentoeslag opgehoogd. De bekostiging prestatiebox is gestegen met € 20 per leerling. In de begroting is rekening gehouden met de bekostiging van De Schalmei voor het hele jaar 2018. Deze school is per 1 augustus 2018 overgegaan naar Elan en dit levert een negatief verschil ten opzichte van de begroting op.

De overige baten zijn gestegen met € 71.500 ten opzichte van de begroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere baten vanuit detachering personeel aan Elan.

De financiële baten zijn € 12.000 lager dan begroot door lagere rentepercentages.

Lasten

De lasten zijn € 693.000 hoger dan begroot. De personeelslasten zijn € 567.000 hoger dan begroot. Er is een stijging te zien in de lonen en salarissen van € 445.500, veroorzaakt door de forse salarisverhogingen conform de nieuwe CAO. Daarnaast is er ook een verhoging van € 115.000 in de overige personele lasten voornamelijk veroorzaakt door externe vervanging (interim directeur). De overige lasten laten een stijging van € 130.000 zien ten opzichte van de begroting. Dit wordt veroorzaakt door een stijging in de ICT lasten en overige onderwijslasten.

Realisatie van 2018 vergeleken met de realisatie 2017

Het resultaat over 2018 ligt € 653.000 hoger dan het resultaat van 2017. In de vergelijkende cijfers zijn ook de baten en lasten van de overgenomen scholen van CBO G2 opgenomen. De baten zijn € 239.400 hoger dan voorgaand jaar. De lasten liggen € 413.700 lager dan voorgaand jaar. Hieronder worden deze verschillen nader uitgewerkt.

Baten

De baten (inclusief financiële baten) laten een positieve afwijking van € 239.400 zien ten opzichte van 2017. Dit wordt veroorzaakt door hogere rijksbijdragen van € 233.000 door de stijging van de bekostigingsvariabelen in verband met de nieuwe CAO en hierbij horende salarisstijgingen.

De financiële baten zijn € 28.000 lager ten opzichte van 2017 doordat de CBO G2 een depositorekening had lopen. Deze rente is meegenomen in de vergelijkende cijfers.

Lasten

De lasten zijn € 413.700 lager ten opzichte van voorgaand jaar. Er is een stijging te zien in de personele lasten van € 517.000, veroorzaakt door de salarisverhogingen vanuit de nieuwe CAO. Daarnaast is er een daling van € 1.132.500 te zien in de huisvestingslasten. In 2017 is een dotatie aan de voorziening groot onderhoud van € 721.000 verwerkt omdat de voorziening niet toereikend was. Ook bij de CBO G2 is er in 2017 € 390.000 lasten groot onderhoud geweest. Vanaf 2018 worden de posten groot onderhoud conform de componentenbenadering geactiveerd op de balans als investeringen.

Financiële kengetallen

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste financiële kengetallen weergegeven:

		2017	2018
Balans	Weerstandvermogen	42%	43%
	Solvabiliteit	82%	85%
	Liquiditeit (current ratio)	2,8	3,1
	Huisvestingsratio	12%	6%
	Exploitatie		
	Rentabiliteit	-3%	2%

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen is de verhouding tussen het totale eigen vermogen minus de materiële vaste activa en het totaal van de rijksbijdragen. Het geeft een indicatie van de financiële veerkracht en continuïteit na een calamiteit. De norm is 10 - 20%, afhankelijk van het risicoprofiel van de vereniging. Nu de vereniging erboven zit (43% in 2018) betekent dit dat er meer dan voldoende vermogen is opgebouwd om onvoorziene risico's op te vangen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het 'eigen vermogen inclusief voorzieningen' en het 'totale vermogen' (eigen vermogen en voorzieningen en kortlopende schulden). Het geeft aan in hoeverre de vereniging in staat is om te voldoen aan de totale schulden. De norm is voorsnog 50%. De vereniging zit ruim boven de vastgestelde norm met een solvabiliteit van 85%. Dit geeft aan dat de vereniging ruim voldoende in staat is om haar schulden te voldoen.

Liquiditeit

Het kengetal liquiditeit (current ratio) is de verhouding tussen de 'vlottende activa' (vorderingen en liquide middelen) en de 'vlottende passiva' (kortlopende schulden). Het geeft aan in hoeverre de vereniging in staat is om te voldoen aan de kortlopende schulden. De norm van de commissie Don is tussen 0,5 en 1,5. De norm van de vereniging is groter dan 1. Per 31 december 2018 is de liquiditeit 3,1. Dit geeft aan dat de vereniging op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio is de verhouding tussen de huisvestingslasten (inclusief de afschrijvingen gebouwen en terreinen) en de totale lasten. De huisvestingsratio geeft het aandeel van de totale huisvestingslasten in verhouding van de totale lasten weer. Er wordt hierbij een maximum van 10% als norm gehanteerd. De vereniging zit hier met 6% onder.

Rentabiliteit

De rentabiliteit wordt bepaald door het 'resultaat uit gewone bedrijfsvoering' (exploitatieresultaat) te delen door het totaal aan baten. In non-profit organisaties wordt de rentabiliteit ook wel het begrotingsoverschot genoemd (of het begrotingstekort bij een negatief exploitatieresultaat). De norm is positief. In 2018 wordt voldaan aan deze norm met een rentabiliteit van 2%.

3.3 Continuïteitsparagraaf

Doel van deze continuïteitsparagraaf is dat iedere belanghebbende of belangstellende kennis kan nemen van de wijze waarop het bestuur omgaat met de financiële gevolgen van het gevoerde en te voeren beleid.

Kengetallen

	2018	2019	2020	2021
	Realisatie	Actieve begroting	Actieve begroting	Actieve begroting
1. Vermogensbeheer				
Solvabiliteit	85%	85%	86%	86%
Huisvestingsratio	6%	6%	7%	7%
2. Budgetbeheer				
Rentabiliteit	1,6%	1,6%	1,9%	2,0%
Liquiditeit (current ratio)	3,1	1,56	2,06	2,58
3. Weerstandsvermogen				
Weerstandsvermogen	43%	58%	62%	67%
4. Personeels- en leerlingkengetallen				
FTE Directie	14,13	14,66	13,96	13,96
FTE OP	146,95	146,16	145,36	145,36
FTE OOP	13,94	16,39	16,88	16,42
FTE Totaal	175,02	177,21	176,20	175,74
Aantal leerlingen 1-10-t	2.300	2.241	2.223	2.111

De bovenstaande kengetallen geven de personele bezetting in FTE per 31-12 weer exclusief vervanging. Het bestuur houdt rekening met krimp in het leerlingenaantal in de komende jaren. Het bestuur is zich ervan bewust dat hiervoor maatregelen genomen moeten worden. Eén van de maatregelen is de beperking van de omvang van het mobiliteitscentrum. Indien er sprake is van boventalligheid kan personeel ook worden ingezet voor vervangingswerkzaamheden.

Meerjarenbegroting

Balans	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
MVA	4.151.206	6.295.569	5.964.799	5.605.431
FVA	200.000	200.000	200.000	200.000
Vorderingen	794.574	794.574	794.574	794.574
Liquide middelen	3.079.944	1.188.034	1.812.721	2.472.659
Totaal activa	8.225.724	8.478.177	8.772.094	9.072.664
Eigen vermogen	6.780.145	7.032.598	7.326.515	7.627.085
Voorzieningen	177.830	177.830	177.830	177.830
Kortlopende schulden	1.267.749	1.267.749	1.267.749	1.267.749
Totaal passiva	8.225.724	8.478.177	8.772.094	9.072.664

Toelichting

De resultaten van de meerjarenbegroting zijn in het eigen vermogen verwerkt. In de materiële vaste activa zijn de meerjareninvesteringen en de afschrijvingen voor de komende jaren verwerkt. De begrote investeringen bedragen € 2.874.799 in 2019, € 437.339 in 2020 en € 403.064 in 2021.

Grootboekrekening	Werkelijk 2018	Actieve begroting 2019	Actieve begroting 2020	Actieve begroting 2021
3.1 Rijksbijdragen	15.122.650	14.954.704	14.791.109	14.424.874
3.2 Overheidsbijdragen/subsidies overige overheden	63.061			
3.5 Overige baten	656.945	644.639	432.716	350.985
3 Opbrengsten	15.842.656	15.599.343	15.223.825	14.775.859
4.1 Personeelslasten	12.539.240	12.173.254	11.776.343	11.369.400
4.2 Afschrijvingen	592.739	730.436	768.109	762.432
4.3 Huisvestingslasten	802.629	748.629	748.629	748.629
4.4 Overige lasten	1.661.651	1.701.371	1.643.628	1.601.628
4 Kosten	15.596.259	15.353.690	14.936.708	14.482.089
5.1 Rentebaten	7.738	6.800	6.800	6.800
5 Financiële baten en lasten	7.738	6.800	6.800	6.800
1 Resultaat	254.135	252.453	293.917	300.570

Toelichting

De begroting 2019 is gebaseerd op het aantal kinderen op teldatum 1-10-2018. Voor de prognoses berekenen we ons marktaandeel van het aantal werkelijke geboorten in de gemeente.

Op 1 oktober 2018 constateerden we dat het leerlingaantal, behoudens het vertrek van de kinderen van pcbs De Schalmei, op peil bleef. Dit betekent een toename van het marktaandeel. Voor de toekomst houden we rekening met een daling van het aantal leerlingen in de gemeenten Harlingen, Waadhoeke en Leeuwarden, waarbij de krimp in de voormalige gemeente Het Bildt het grootst is.

Om de inzet van invallers in geval van ziekte, zwangerschap, ouderschapsverlof en andere verloven te vereenvoudigen kozen wij ervoor extra leerkrachten in vaste dienst te nemen die hun werk verrichten vanuit ons mobiliteitscentrum. De leerkrachten in het mobiliteitscentrum zijn zowel inzetbaar voor langdurige vervanging als voor kortdurende vervanging. Het gaat om een belangrijke en zeer flexibele groep mensen die inspringen waar dat nodig is.

Het komende jaar staat nogmaals in het teken van de bouwtrajecten. Door de groei van het aantal leerlingen wordt De Skeakel uitgebreid en onderwijskundige aanpassingen gedaan. Ook De Fûgelsang heeft te kampen met ruimtegebrek. Met de coöperatie Brede School Berltsum en de gemeente Waadhoeke zijn afspraken gemaakt over het plaatsen van een tijdelijk lokaal. Zet de groei door, dan komt dit lokaal voor een reguliere vergoeding in aanmerking.

Bestuursverklaring inzake interne beheersing

De interne beheersing van de processen binnen de vereniging is primair een verantwoordelijkheid van het bestuur. Het totale stelsel van functiescheidingen, autorisaties en andere maatregelen en procedures ondersteunt het bestuur bij het beheersen van de processen. Een beschrijving van de Administratieve Organisatie en fraude bestrijding is gemaakt.

Het bestuur is van mening dat het gehele stelsel van interne beheersing bijdraagt aan het rechtmatig en doelmatig realiseren van de doelstellingen van de vereniging.

Risicomanagement

We signaleren een aantal risico's die de komende jaren van invloed zijn op het voortbestaan van (scholen van) de vereniging.

Op hoofdlijnen zijn, met behulp van de PORaad, benoemd

- De relatie tussen ICT investeringen en onderwijsresultaten
- Het meer gebruik maken van de kwaliteiten van de scholen en medewerkers
- Het traditionele onderwijsaanbod en ontwikkelen van nieuwe concepten
- Het verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd in relatie tot de beroepszwaarte
- Vaststellen van een passend functiehuis
- Disfunctioneren van medewerkers tijdig signaleren en ontwikkeltrajecten inzetten
- Het verder ontwikkelen van een professionele cultuur binnen de vereniging
- Het stagneren van de instroom van (jonge) mannelijke personeelsleden
- De onvoorspelbare overheid waar het gaat om de financiering
- De toename van de werkdruk om te voldoen aan de gestelde eisen.
- Het bewaken van de identiteit in de samenwerkingsschool
- De vorming van de nieuwe gemeente Waadhoeke in relatie tot het gemeentebestuur
- De krimp en daarmee samenhangende spreiding van voorzieningen
- Onduidelijkheid over de toekomst van de impulsregeling
- De inzet van een deel van het woningspotentieel aan arbeidsmigranten zonder kinderen draagt bij aan extra krimp

In het financieel beleidsplan zijn de actuele risico's geïnventariseerd en beoordeeld.

Een risico kwantificeren we als volgt: $\text{risico} = \text{kans} * \text{schade}$.

In 2016 is vastgesteld dat het weerstandsvermogen meer dan voldoende is om de risico's af te dekken.

Rapportage toezichthoudend orgaan

De wettelijk verplichte functiescheiding tussen bestuur en toezicht is uitgewerkt overeenkomstig artikel 5 lid 2a van de Code Goed Bestuur. Het bevoegd gezag berust bij het bestuur terwijl een Raad van Toezicht toeziet op de taakuitvoering van het bestuur.

Deze Code draagt vanuit goed bestuur bij aan goed onderwijs voor ieder kind. De Raad van Toezicht houdt toezicht op basis van een toezichtskader. Dit toezichtskader wordt periodiek geëvalueerd. Statutair zijn in de verenigingsstatuten, het bestuursstatuut en het managementstatuut de rechten en plichten van de diverse geledingen beschreven. Deze documenten zijn te vinden op de website. In hoofdstuk 2.2 is het verslag van de Raad van Toezicht opgenomen waarin zij verantwoording aflegt over haar rol als toezichthouder.

3.4 Treasury- en financieringsbeleid

Het treasurybeleid is vastgesteld binnen de kaders van de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Het treasurybeleid van CBO Noardwest Fryslân is overeenkomstig deze regeling dienstbaar aan het realiseren van de publieke doelstellingen, en is daartoe op transparante wijze gericht op financiële continuïteit. In het treasurystatuut wordt het treasurybeleid uiteengezet evenals een beschrijving van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de treasurycommissie. Deze commissie stelt jaarlijks een treasuryplan op en rapporteert over de resultaten en bevindingen aan het College van Bestuur. Hieronder wordt een overzicht weergegeven van de uitstaande beleggingen.

De vereniging heeft de volgende deposito's en spaarrekeningen in haar bezit:

		31-12-2018	31-12-2017
SNS zakelijk sparen	NL26SNSB0859887715	€ 511.342	€ 510.903
Rabo Doelreserveren	NL52RABO03461482919	€ 1.780.667	€ 1.273.696
Rabo Deposito	NL77RABO3160680037	€ 200.000	€ 200.000

De deposito van de Rabobank vervalt op 05-02-2023. De overige spaarrekeningen zijn vrij opneembaar.

3.5 Inspectie van het onderwijs

Bij het financieel toezicht is tegenwoordig ook de inspectie van het onderwijs betrokken.

Hoofdstuk 4 – Overige informatie

Dit hoofdstuk behandelt de onderdelen die logischerwijs niet vallen onder de voorgaande twee hoofdstukken.

4.1 Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het schoolbestuur is zich bewust van het maatschappelijk speelveld waarin de organisatie zich bevindt en de noodzaak om op maatschappelijk verantwoorde wijze het onderwijs binnen de organisatie vorm te geven. De scholen onderhouden actief contacten met instellingen en verenigingen uit de lokale gemeenschap: o.a. de bibliotheek (kleine bieb), de lokale kerkgemeenschappen, de peuterspeelzaal / kinderopvang en overige organisaties/verenigingen. Het voornemen om de kinderopvang in eigen beheer te nemen heeft te maken met de wens om een totaal pakket aan de ouders te bieden en de scholen te verbinden met de lokale gemeenschap.

Met de Stichting Kinderopvang Friesland (SKF) is een samenwerkingsovereenkomst gesloten, gericht op het in eigen beheer nemen van deze voorzieningen. Daarnaast is Kids First COP actief in het verzorgingsgebied, ook deze organisatie werkt mee aan dit voornemen.

Het thema duurzaamheid is in het strategisch plan opgenomen. De eerste scholen hebben nu zonnepanelen (de Fûgelsang, Staetlânsskoalle, De Flambou, De Korendrager en de Toermalijn). Het schoolgebouw van Mooitaki is 'all electric', een gasleiding ontbreekt. In Oosterbierum is een energie coöperatie opgericht. CBO-NWF heeft deze coöperatie recht van opstal verleend en participeren we in deze coöperatie voor de scholen De Flambou en De Skeakel. Daarnaast gaan we bij renovaties, waar mogelijk, over op LED verlichting.

De scholen verspreiden vrijwel alle memo's, schoolkranten, info's enz. op digitale wijze. Hiervoor is het ouderportaal Mijn School beschikbaar voor alle scholen. Ook zijn de websites van de vereniging en de scholen in toenemende mate de vindplaats van informatie. CBO-NWF heeft een kopieercontract zo afgesloten dat het terugdringen van het kopieervolume loont, we hebben geen verplicht minimum volume voor de apparaten.

Vanuit het project Energy Challenges, waaraan meerdere scholendeelnemers, monitoren we het energieverbruik. Slimme meters zijn geplaatst zodat we tijdig beschikken over de verbruikscijfers. De gemeente Waadhoeke is in 2018 benaderd voor een bijdrage aan dit project.

Veel scholen zijn overgestapt van het traditionele dagrooster naar andere schooltijden. Dit betekent dat het aantal keren van brengen en halen van kinderen wordt gehalveerd. Dit vermindert het autogebruik bij ouders.

We hebben geen kans gekregen deel te nemen aan de pilot Innovatieprogramma Aardgasvrije en Frisse Scholen voor de verbouwplannen van pcbs De Skeakel. De gemeente, als verplichte aanvrager, zag af van deelname. De uiteindelijke plannen zijn afgeschaald, het gebouw wordt niet optimaal duurzaam gemaakt. Naast een financiële afweging was er ook twijfel of de noodzakelijke investering op termijn niet wordt achterhaald door nieuwe ontwikkelingen en technieken.

4.2 Horizontale verantwoording

Leden

Tijdens de Algemene Ledenvergadering legt het bestuur verantwoording af aan de leden. Alle leden ontvangen een (papier) ledenversie van de jaarstukken. Deze ledenversie bevat de tekst van het bestuursverslag, aangevuld met schoolinformatie en een verkorte versie van de jaarrekening. De accountantsverklaring maakt hiervan deel uit.

Na behandeling in de ledenvergadering worden de jaarstukken gepubliceerd op de website, waarmee ze breed toegankelijk worden.

Het bestuur constateert dat de 'meest democratische organisatievorm', de vereniging, onvoldoende functioneert. De statutaire rechten van de leden zijn beperkt tot het benoemen van de leden van de Raad van Toezicht en het beslissen over een statutenwijziging.

In 2019 wordt een afweging gemaakt of de vereniging nog de juiste structuur is voor deze organisatie.

GMR

Voorafgaande aan de behandeling in de algemene ledenvergadering worden de jaarstukken besproken met de GMR en schooldirecteuren.

Voortgezet onderwijs

Op schoolniveau worden de contacten onderhouden met de diverse instellingen voor voortgezet onderwijs (VO). Deze contacten zijn gericht op het succesvol deelnemen aan het VO door oud-leerlingen en de kwaliteit van advisering.

In 2019 wordt een nader onderzoek ingesteld naar de haalbaarheid van een tienerschool, een juniorcollege. Vanuit het VO zijn hier de CsG Anna Maria van Schurman te Franeker en CsG Ulbe van Houten in St. Annaparochie.

Samenwerkingsverband Passend Onderwijs

Onze organisatie maakt deel uit van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Friesland, een provinciaal verband.

Coöperatie Christelijk Basisonderwijs Fryslân

Onze vereniging is lid van deze onderwijs coöperatie. De heer Sybesma is bestuurslid.

Gemeenten Harlingen, Leeuwarden en Waadhoeke

De contacten met deze gemeenten zijn structureel. Periodiek wordt overlegd in het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) dan wel de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) met de gemeenten en overige schoolbesturen aangaande huisvesting en onderwijskundige zaken. De opschaling tot gemeente Waadhoeke heeft het eerste jaar niet de gewenste effecten gehad. De gemeente was in 2018 sterk gericht op het harmoniseren van beleid van de verschillende gemeenten, daardoor stagneert de ontwikkeling van onze scholen.

Gebiedsteam

Door de transitie van jeugdzorg naar de gemeenten is er nu sprake van zgn. gebiedsteams ter vervanging van de Centra voor Jeugd en Gezin. De scholen van onze organisatie hebben te maken met meerdere gebiedsteams, die alle verschillend werken.

Regionale politie

Met de regionale politie zijn goede afspraken gemaakt over vandalisme preventie. Vandalisme schade wordt steeds gemeld. Daarnaast komt de politie ook voor preventie op de scholen, o.a. bij de controle van de fietsen. Voor met name de schoolverlaters is het belangrijk dat zij beschikken over deugdelijke fietsen.

De politie is het afgelopen jaar ook actief betrokken geweest bij calamiteiten, een positieve ervaring.

Brancheorganisaties

Tot slot melden we het lidmaatschap van de brancheorganisaties PO Raad en Verus voor Christelijk en katholiek onderwijs.

4.3 Internationalisering

De vereniging heeft geen subsidie voor internationalisering ontvangen.

4.4 Prestatiebox

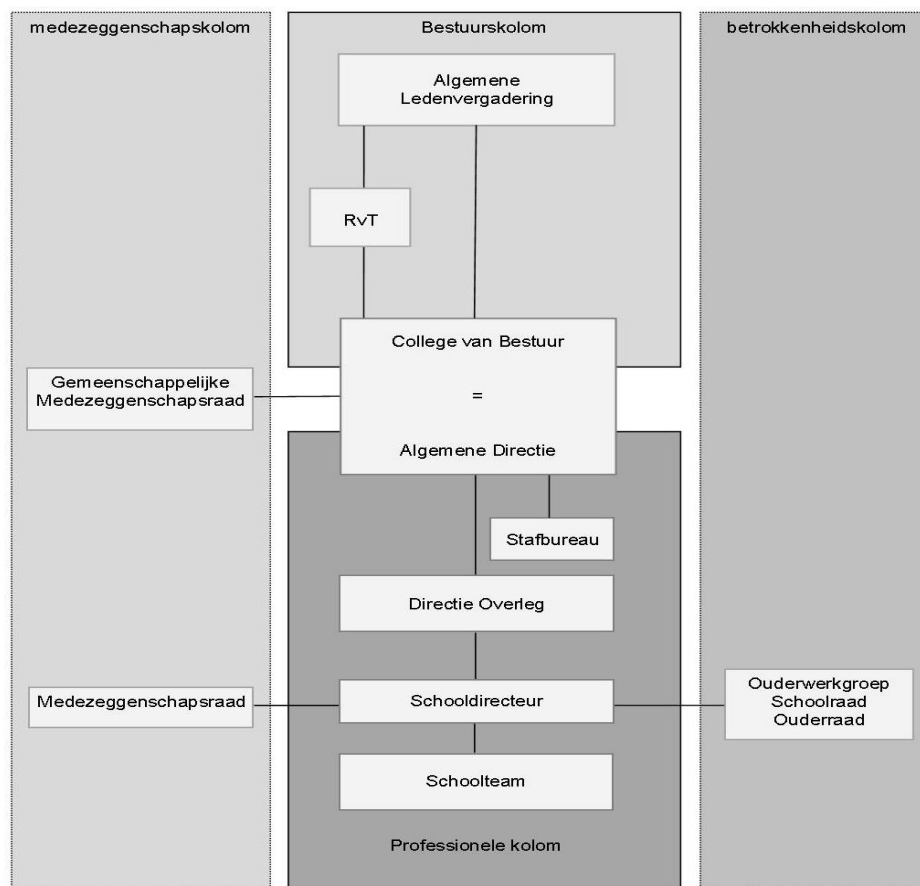
Gelden van uit de prestatiebox zijn zo veel mogelijk gebruikt voor scholing en planmatige kwaliteitsverbetering en zijn verwerkt in de begroting.

4.5 Beheersing van uitgaven inzake uitkeringen na ontslag

In het verslagjaar heeft één medewerker de organisatie verlaten met een transitievergoeding.

Bijlagen

1. Organogram

2. Bestuur

2.1 Samenstelling College van Bestuur

Directeur – bestuurder
de heer P. Sybesma MES
de heer W. Reitsma

2.2 Samenstelling Raad van Toezicht

Voorzitter	de heer P. Stehouwer
Leden	mevrouw A. van Twillert
	mevrouw J. van der Meer
tevens lid Audit commissie	de heer T. de Jager
tevens lid Audit commissie	de heer T. Bonnema
tevens lid Remuneratiecie	de heer D. Westerhof
tevens lid Remuneratiecie	mevrouw J. Westerveld

2.3 Wet Openbaarmaking Publieke Topinkomens

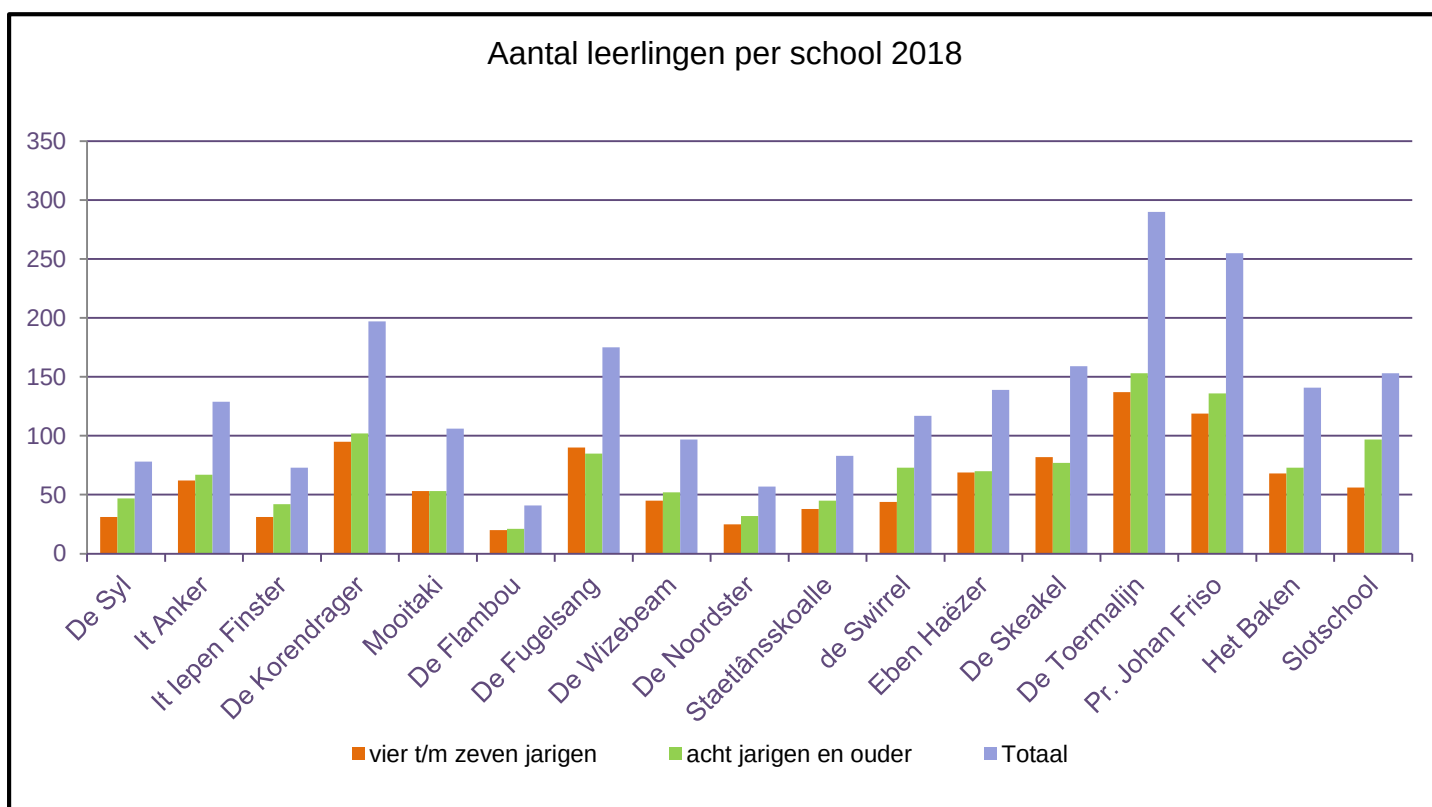
De leden van het College van Bestuur worden overeenkomstig wet- en regelgeving bezoldigd. In 2015 is een functiebeschrijving vastgesteld op grond waarvan de functie Lid College van Bestuur volgens de geldende normen wordt gewaardeerd (FuWaSys).
De functie Lid CvB is gewijzigd in een OOP functie schaal 15 (Onderwijs Ondersteunend Personeel).

De vergoeding van de leden van de RvT is in 2015 vastgesteld. Deze zijn:
Voorzitter € 1.300, Lid audit commissie dan wel lid remuneratiecommissie € 1.150 en leden € 1.000 bruto per jaar. Deze vergoeding wordt als een vrijwilligersvergoeding toegekend.

2.4.Scholen CBO Noardwest Fryslân

Leerlingtelling 1-10-2018

leerlingen / school 2018	De Syl	It Anker	It Iepen Finster	De Korendrager	Mooitaki	De Flambou	De Fugelsang	De Wizebeam	De Noordster	Staetlânsskoalle	de Swirrel	Eben Haëzer	De Skeakel	De Toermalijn	Pr. Johan Friso	Het Baken	Slotschool	
	04IY	04KJ	04KZ	05LC	05LS	05RR	06KL	06QM	06ST	07IL	07LV	07MG	08PI	09XZ	10HA	10XU	17XF	
vier t/m zeven jarigen	31	62	31	95	53	20	90	45	25	38	44	69	82	137	119	68	56	1065
acht jarigen en ouder	47	67	42	102	53	21	85	52	32	45	73	70	77	153	136	73	97	1225
categorie a, gewicht 0,30	0	0	0	0	0	3	10	5	0	0	0	0	2	6	12	7	0	45
categorie d, gewicht 1,20	1	0	0	0	0	0	11	0	0	0	1	3	0	9	7	0	0	32
Totaal leerlingen	78	129	73	197	106	41	175	97	57	83	117	139	159	290	255	141	153	2290

Brinnr. 04KJ
Directeur K. van der Wal – Exoo RDO®

Leerlingenaantal 1-10-2018:

4 – 7 jarigen	62 lln	
8 – 12 jarigen	67 <u>lln</u>	totaal 129 leerlingen

Het schooljaar 2018

Onderwijskundig: De vernieuwde levelwerkmaterialen zijn in gebruik genomen. De nieuwe methode “Blink” voor natuur en techniek is gekozen en ingevoerd. We hebben via het Fonds voor Cultuurparticipatie de regeling Impuls Muziekonderwijs aangevraagd en deze is goedgekeurd. De muziekmethode 123Zing wordt ingevoerd. Drie leerkrachten hebben de cursus “Met sprongen vooruit gevolgd”. Een leerkracht volgt de opleiding Taalcoördinator. Directie heeft de Post HBO opleiding “Toekomstgericht onderwijs” gevolgd.

ICT: De leerkrachten hebben de scholing van Timpaan voor ICT gevolgd. We hebben nu binnen het team ook een ICT coördinator aangesteld die de scholing volgt om het team verder te coachen. Er is een ouderavond georganiseerd over het gebruik van social media en mediawijsheid.

Zorg: Het schoolondersteuningsprofiel is weer aangepast en door de MR goedgekeurd. Het schoolzelfevaluatie rapport opgesteld en besproken.

Organisatorisch: Het veiligheidsbeleidsprotocol is aangepast.

Door de werkdrukmaatregelen hebben we o.a een onderwijsassistente kunnen inzetten. Daardoor was er ruimte voor ambulante tijd voor de schaduw-IB-er.

In het kader van “andere accenten” doen we mee aan diverse culturele en sportieve activiteiten.

In april organiseerde de werkgroep Unicef de driejaarlijkse Rommelmarkt. Op school hielden we rond dit thema een project. Opbrengst was €11.000,- In het najaar nog een actie voor Victory4all.

Brinnr. 04KZ
Directeur: M. Bonnema – Westerhof RDO®

Leerlingenaantal 1-10-2018:

4 – 7 jarigen	31 lln	
8 – 12 jarigen	42 <u>lln</u>	totaal 73 leerlingen

Op samenwerkingsschool It Iepen Finster staan wij voor ‘sterk in samenzijn, waar ruimte is om te groeien voor iedereen’. Terugblikkend was dit schooljaar een jaar waarin we als team met enthousiasme hebben gewerkt aan de groei van onderwijs. Maar het was ook een bewogen schooljaar, waarin we ingrijpende gebeurtenissen hebben meegemaakt en waar we ‘sterk in samenzijn’ hebben gevoeld.

Na de zomervakantie is ons team gegroeid met een groepsleerkracht en een onderwijsassistent. Een verandering geeft een andere dynamiek en verfrissende ideeën. De collega’s waren al snel

opgenomen in het team. Als team volgen we dit schooljaar een scholing begrijpend luisteren en lezen, samen met het team van CBS de Flambou. Met deze uitwisseling en het organiseren van school overstijgende bezoeken leren leerkrachten van en met elkaar. De leerkrachten scholen zich ook op het gebied van ICT en de eerste stappen worden gezet bij het inzetten van digitale middelen en het versterken van de leeromgeving in ons onderwijs. Daarnaast onderzoeken en ontwikkelen we vormen van groep doorbrekend werken. Samen met dorpsbelang Achlum werken we aan het ontwikkelen van een open speel- en schoolplein. Hiermee willen we de speel- en beweegmogelijkheden voor de kinderen in Achlum versterken.

CBS De Korendrager

Franeker

Brinnr. 05LC
Directeur: T. de Jong RDO®

Leerlingenaantal 1-10-2018:

4 – 7 jarigen	95 lln	
8 – 12 jarigen	102 lln	totaal 197 leerlingen

Het kalenderjaar 2018 begon met een groot feest op De Korendrager. Aan het begin van het schooljaar keerden alle leerlingen weer terug naar de locatie aan de Botniasteeg. Op de 21^e februari werd de school officieel feestelijk geopend. 's Morgens was er een programma voor de kinderen. Zij speelden de hoofdrol. Alle groepen lieten zich muzikaal horen en zongen tot slot het nieuwe schoollied. Wethouder mevr. De Pee verrichtte daarna de openingshandeling door de oude schoolbel te luiden. Daarmee was de school officieel geopend. Daarna onthulde zij ook nog het nieuwe logo van de Korendrager. 's Middags konden genodigden het nieuwe schoolgebouw bewonderen.

Met de subsidieregeling 'Impuls muziekonderwijs' van het Fonds voor Cultuurparticipatie investeren wij in meer en beter muziekonderwijs op de Korendrager. Het plan (de subsidieaanvraag) om meer en beter muziekonderwijs te realiseren is op maat gemaakt door onze cultuurcoördinator Jacoba Meijer.

Niet alleen de kinderen krijgen structureel muziekles, ook de leerkrachten worden getraind. De training/coaching voor de leerkracht verzorgt Syde van der Ploeg. De muzieklessen krijgen de kinderen van de eigen leerkracht en Syde van der Ploeg. Voor de uitvoering van het plan zijn wij een structurele samenwerking aangegaan met Akte 2 in Sneek voor drie jaar.

CBS Mooitaki

Bitgummole

Brinnr. 05LS
Directeur P. Huijser RDO®

Leerlingenaantal 1-10-2018:

4 – 7 jarigen	53 lln	
8 – 12 jarigen	53 lln	totaal 106 leerlingen

Het schooljaar 2017-2018 stond voor Mooitaki vooral in het teken van de nieuwe school. Aan het begin van het schooljaar waren de contouren al zichtbaar en eind december vond de oplevering plaats. Dat betekende dat er plannen moesten komen voor de inrichting van het gebouw en dat er opgeruimd moest worden. Het gebouw zou snel na de verhuizing gesloopt worden. Het betekende veel overleg, binnen het team, maar ook met het team van de Martenaskoalle. Want ook zij gaan gebruik maken van de nieuwe school. We kenden elkaar nauwelijks maar vanaf het begin ging het overleg en de daaruit voortvloeiende samenwerking erg goed. We zijn 18 januari verhuisd en het gevoel was meteen goed. Een heel mooi, open, fris gebouw met veel mogelijkheden om goed onderwijs te geven. Op 7 juni hebben we de officiële opening gehad met feest voor de kinderen. Vanaf het moment dat we in de nieuwe school zaten zijn we ook gebruik gaan maken van nieuwe devices. We werken met Chromebooks en tablets en maken gebruik van MOO van Heutink voor het inloggen en opslaan van bestanden.

Verder hebben we alles gedaan wat er gedaan moest worden om alles wat in een normaal schooljaar aan de orde komt zoveel mogelijk door te laten gaan.

CBS De Flambou
Oosterbierum

Brinnr. 05RR
Directeur: A. Hoekstra

Leerlingenaantal 1-10-2018:

4 – 7 jarigen	20 lln	
8 – 12 jarigen	<u>21 lln</u>	totaal 41 leerlingen

CBS De Flambou

“In libben lang leare” stond afgelopen jaar centraal op CBS De Flambou. Onze leerlingen inzicht geven in hun eigen leerproces. Vanuit onze visie op leren, Building learning power, wordt gewerkt om leerlingen leerstrategieën en leerprocessen aan te reiken. Zodat ze in hun verdere leven weten wat hun persoonlijk leerstrategie is en hoe je dit in kunt inzetten. Doorzetten, samenwerken, leerspieren inzetten en reflecteren stond hierbij o.a. centraal. Leerlingen werken aan individuele leerdoelen, waardoor mooie leerresultaten zijn gehaald. Translanguaging, of terwijl respect hebben voor andere talen en het inzetten van je eigen moedertaal in ons onderwijs stond afgelopen jaar ook centraal. Vanuit een onderzoeksproject van NHL en Stenden worden wij als school geïnspireerd en bijgeschoold om in ons onderwijs meer de eigen thuistaal van onze leerlingen in te zetten. Naast leren in de school, hebben onze leerlingen op de Kloostertuin ook weer mogen leren en werken. Dit jaar waren de pompoenen helaas door de droogte niet gelukt, maar de dahliabloemen juist wel. Deze bloemen hebben we verkocht voor het zendingsdoel.

CBS de Fûgelsang
Berltsum

Brinnr. 06KL
Directeur J. Slagter – Klomp RDO®
Leerlingenaantal 1-10-2018:

4 – 7 jarigen	90 lln	
8 – 12 jarigen	85 <u>lln</u>	totaal 175 leerlingen

Na 3 jaar ontdekken, investeren en implementeren van het drietalig onderwijs kon de certificering van 3 TS en M5 plaats vinden. Het heeft een duidelijke plek binnen ons onderwijs gekregen. De M5 certificering heeft te maken met een sociaal veilige school. M5 betekent: melden van grensoverschrijdend gedrag, bespreken wat er gemeld is, meten hoe vaak een kind gepest wordt of de gepeste is en daar passende maatregelen op nemen die patroon onderbrekend zijn. Het openlijk bespreken is vaak een hele opluchting van de kinderen.

In dit schooljaar is een nieuw fenomeen aan ons team toegevoegd, een NT2 docente. Door de hele school zitten leerlingen vanuit andere landen.

Er is een start gemaakt met workshops voor groep 5 t/m 8, vanuit de ontwikkeling van de meervoudige intelligentie en vanuit het oogpunt dat school niet alleen uit rekenen, taal en schrijven bestaat. Tevens excursies naar de zoutfabriek Frisia in Harlingen. De kinderen kregen uitleg hoe zout uit de bodem wordt gehaald en welke processen daarbij komen kijken en bij diverse bedrijven in Berltsum zelf, een bezoek aan het Planetarium, museum Martema, een concert van NNO, Rijksmuseum en theaterbezoek. Bijzonder was het pelgrimeren met groep 8.

PCBS De Schalmei
Tzummarum

de Schalmei

Brinnr. 06RK
Directeur: M. Wouda RDO®

Leerlingenaantal 1-10-2017:

4 – 7 jarigen	29 lln	
8 – 12 jarigen	27 <u>lln</u>	totaal 56 leerlingen

Per ingaande het nieuwe schooljaar is pcbs De Schalmei overgedragen aan de samenwerkingsschool in Tzummarum. Deze valt onder het gezag van de Elan Onderwijsgroep.

Brinnr. 07IL
Directeur: P. Huijser RDO®

Leerlingenaantal 1-10-2018:

4 – 7 jarigen	38 lln	
8 – 12 jarigen	45 <u>lln</u>	totaal 83 leerlingen

Het schooljaar 2017-2018 zijn we gestart met vier nieuwe teamleden. Drie leerkrachten en een internbegeleider. Dat betekende dat de helft van het team vernieuwd was. Dus kennismaken met elkaar en onderzoeken wat je aan elkaar hebt. De sfeer in het team was goed. We hadden een pittige groep 7/8. De leerkrachten hebben dat goed opgepakt en met behulp van het “oude koeien” project zijn er heel mooie dingen gebeurd in de groep.

We hebben een begin gemaakt met hoe we tegen het onderwijs van de toekomst aan kijken. Daarin is nog wel wat verschil binnen het team. Ook met ouders hebben we het hierover gehad. Wie zijn we en wie willen we zijn. Identiteit. Waar zijn we trots op, wat gaat goed, wat kan wel achterwege gelaten worden en waar moeten we nog aan werken. Dit leverde een mooie ouderavond op.

We hebben ook veel tijd aan andere activiteiten kunnen besteden. Excursies en activiteiten op creatief en cultureel gebied. Hoogtepunten waren wel de Kerstkuier en de Kunstroute waaraan ook veel dorpsgenoten hebben meegewerkt. En natuurlijk het pelgrimeren van groep 8 dat diepe indruk op de kinderen maakte.

Brinnr. 07MG
Directeur S. Sijbesma RDO®

Leerlingenaantal 1-10-2018:

4 – 7 jarigen	69 lln	
8 – 12 jarigen	70 <u>lln</u>	totaal 139 leerlingen

De open christelijke basisschool Eben Haëzer verwelkomt elk kind wat zich thuis voelt bij onze manier van werken. Daarbij zijn de kernwaarden • respect, • vertrouwen, • zorgzaam, • verantwoordelijkheid en • autonomie van belang.

Sinds een jaar heeft de school de voorzieningen om de kinderen van 0-12 jaar te huisvesten, de school is ingericht als een integraal kind centrum.

* We gaan een traject volgen om een Integraal Kind Centrum te worden. Deze scholing volgen wij via: vyvoj. Dit doen wij samen met de pedagogische medewerkers van SKF.

* Wij gaan de visie van de school aanpassen en updaten waar dit nodig is.

* Wij willen de bibliotheek op school een nog prominentere plaats binnen ons onderwijsaanbod geven.

- * Het aanbod van Frysk wordt bekeken en besproken. Dit willen wij aanpassen zodat er een duidelijke doorgaande lijn zichtbaar is voor het vak Frysk.
- * Hoe geven wij vorm aan de identiteit op een christelijke basisschool in 2018 ? Hierover gaan wij met elkaar in gesprek.
- * N.a.v. de bullseye van onze school gaan wij kijken waar wij ons als school kunnen profileren. Wat zijn onze sterke en zwakke punten en wat zijn de verbeteringen van onze school.
- * Het bijstellen aanpassen van de zorg op school.
- * Het schrijven van een nieuw schoolplan voor de periode 2019-2023.

Pcbs De Skeakel Sexbierum

Brinnr. 08PI
Directeur: S. Sijbesma RDO®

Leerlingenaantal 1-10-2018:

4 – 7 jarigen	82 lln	
8 – 12 jarigen	<u>77 lln</u>	totaal 159 leerlingen

Op 1 augustus 2017 moest o.b.s. de Barraboech de deuren sluiten. P.c.b.s. de Skeakel is nu de enige basisschool in Sexbierum.

De Skeakel baseert haar onderwijs op de waarden en normen vanuit de christelijke traditie. Hierbij hanteren we drie sleutelwoorden: respect, verantwoordelijkheid en veiligheid. Dit uit zich in drie essenties:

zonder relatie geen prestatie.
kinderen leren verschillend.
eruit halen wat erin zit.

Ook in dit nieuwe schooljaar gaan we weer een aantal onderwerpen oppakken. Een groot deel van het jaar zal in het teken staan van de verbouw van de school. De school zal worden verbouwd tot een Integraal Kind Centrum (IKC). Om te komen tot een IKC gaan de teams van de Skeakel en het team van SKF een traject volgen om één team te worden. Hierbij wordt de visie van de Skeakel opnieuw bekeken en herschreven. We gaan verder met de nieuwe zorgstructuur op school. Voor begrijpend lezen en Frysk gaan wij een definitieve keuze maken voor het aanbod.

Cbs De Toermalijn Franeker

Brinnr. 09XZ
Directeur: J. Woudstra RDO®

Leerlingenaantal 1-10-2018:

4 – 7 jarigen	137 lln	
8 – 12 jarigen	<u>153 lln</u>	totaal 290 leerlingen

Op cbs Toermalijn werken school, voorschool (peuterspeelzaal), kinderopvang en buitenschoolse opvang intensief samen om de school door te ontwikkelen tot een integraal kindcentrum. Dit om de kinderen tussen 0 en 13 jaar de beste ontwikkelingskansen te bieden. In 2017 en 2018 is door het volledige team van pedagogisch medewerkers en leerkrachten in meerdere bijeenkomsten gewerkt aan het ontwikkelen van een gezamenlijke visie (onze foto van de toekomst), missie (waar willen we voor gaan) en pedagogisch klimaat. Ons motto is: "Ieder kind een uitzondering"

Belangrijke kernwaarden hierbij zijn: Veiligheid, verantwoordelijkheid, waardering, spontaniteit, eigenheid, respect, sociaal/ medeleven. Het team werkt aan een omgeving waarin kinderen zich veilig kunnen ontwikkelen en optimaal kunnen presteren; een omgeving ook waar alle kinderen optimale kansen krijgen zich te ontwikkelen.

Het jaar 2018 was voor de toermalijn een stabiel jaar. Dat is in belangrijke mate te danken aan een gemotiveerd team. Het personeelsverloop was nihil. Daarnaast is het aantal kinderen op basisschool en voorschool vrij constant: 298 en rond 40, terwijl de belangstelling voor kinder- en buitenschoolse opvang groeiende is. De betrokkenheid van ouders en vrijwilligers is onverminderd groot.

Fijn dat we in het voorjaar weer een groeigroep konden starten, zodat we geen overvolle kleutergroepen kregen.

IKC Prins Johan Friso Harlingen

Brinnr. 10HA
Directeur: J. Blank RDO®

Leerlingenaantal 1-10-2018:

4 – 7 jarigen	119 lln	
8 – 12 jarigen	<u>136 lln</u>	totaal 255 leerlingen

In 2018 zijn er een aantal belangrijke ontwikkelingen en een aantal positieve 'uitschieters' geweest. Een aantal hiervan in willekeurige volgorde:

- Het leerlingaantal is vrij constant: ongeveer 250 – 260 leerlingen.
- Gedurende het jaar hadden we te kampen met meerdere langdurig zieke collega's. Tevens waren enkele collega's met zwangerschapsverlof. In de meeste gevallen kon een vervanger de groep overnemen. In een tweetal gevallen is een groep noodgedwongen naar huis gestuurd.
- De afspraken over het volgen van de leerlingen zijn vastgelegd in een document. Tweemaandelijks zijn er vaste overlegmomenten tussen betrokken groepsleerkrachten en collega's van het Kwaliteitsteam over de ontwikkelingen van de kinderen.
- Het team heeft onder leiding van een deskundige van Heutink ICT gesproken over inzet van ICT. We zijn gestart met een gefaseerde invoering van het gebruik van devices bij rekenen.
- Tijdens meerdere bijeenkomsten is met elkaar gesproken over invulling van Talentontwikkeling in de dagelijkse praktijk.

- Grote inzet van ouders, verzorgers, grootouders bij de workshops en andere activiteiten. Een betrokken ouderwerkgroep, ouderraad (voorschool en kinderdagverblijf) en medezeggenschapsraad. De eerste positieve verkenning met betrekking tot de vorming van een IKC-raad heeft plaatsgevonden.
- Meerdere collega's hebben met resultaat deelgenomen aan de landelijke onderwijsstaking.

IKC Het Baken Harlingen

Brinnr. 10XU
Directeur: J. Nieuwhuis interim directeur

Leerlingenaantal 1-10-2018:

4 – 7 jarigen	68 lln	
8 – 12 jarigen	73 lln	totaal 141 leerlingen

Op het Integraal Kindcentrum het bAken werkt een enthousiast team, met elkaar, aan de ontwikkeling van 0 -13-jarige kinderen. Vanuit het principe 1 kind-1 plan worden ouders nauw betrokken bij de doorgaande lijn en het aanbod om alle kinderen te ondersteunen en te stimuleren in hun groeiproces. En op deze wijze aan boord van het bAken te houden.

T.a.v. de opvoeding, de verzorging en het "passend onderwijs" houden we elkaar scherp en verantwoordelijk. We handelen zorgvuldig richting elkaar, ieder binnen zijn eigen professie en kennisgebied.

Het afgelopen jaar heeft de school veel wisselingen van professionals gehad.

Er wordt nog steeds hard gewerkt aan de kwaliteit van het onderwijs. En dan met name de klassenorganisatie, het aanbod (o.a. nieuwe methode voor wereldoriëntatie is BLINK) en inhoudelijk stellen we onszelf de vraag: "hoe houd je kinderen betrokken en gemotiveerd? "Hoe maak je kinderen (zelf) verantwoordelijk voor hun ontwikkeling en leerdoelen?"

Teamontwikkeling blijft onderdeel van dit proces. Waar liggen de kwaliteiten van de leerkrachten en in welke rol met welke verantwoordelijkheden komt ieder het beste tot zijn recht.

Binnen de professionele cultuur van denken en werken zijn ouders welkom partners.

Onderwijs is boeiend en ons Kindcentrum is b(l)oeiend! De puzzel wordt gelegd.

CBS De Noordster Nij Altoenae

Brinnr. 06ST
Directeur: M. Wouda RDO®, wrnd A. Hoekstra RDO®

Leerlingenaantal 1-10-2018:

4 – 7 jarigen	25 lln	
8 – 12 jarigen	32 lln	totaal 57 leerlingen

Op CBS De Noordster kunnen we terugkijken op een jaar met veranderingen. Met name in het team van onze school zijn wisselingen geweest. Nieuwe groepsleerkracht, interne begeleider en er is een wisseling geweest in de directie. Het nieuw team is positief aan de slag gegaan om samen, het onderwijs optimaal door te ontwikkelen. Onderwijs wat passend is bij nieuwe onderwijsontwikkelingen en onze huidige maatschappij. Eind oktober heeft de onderwijsinspectie een onderzoek gedaan naar de kwaliteiten van het onderwijs op de Noordster, dit oordeel was hard maar duidelijk: de Noordster is als zeer zwak beoordeeld. Er was al een begin gemaakt met onderwijskwaliteitsverbetering, het inspectie rapport is een mooie onderlegger voor het plan van aanpak. Om er samen voor te zorgen dat het onderwijs op de Noordster voldoende wordt doorontwikkeld. Samen met het nieuwe team zijn de kernwaarden en de missie voor De Noordster bepaald, van hieruit gaan we komend jaar koersen en de visie verder door ontwikkelen. Op naar een dorppsschool waar leerlingen optimaal tot leren kunnen komen.

SWS De Swirrel Britsum

Brinnr. 07 LV
Directeur: G.J. Betten-Koeboorn RDO®
Leerlingenaantal 1-10-2018:
4 – 7 jarigen 44 lln
8 – 12 jarigen 73 lln totaal 117 leerlingen

Op SWS de Swirrel hebben we dit jaar mee gedaan met uurcultuur in Leeuwarden. In combinatie met Leeuwarden Culturele Hoofdstad heeft dit geleid tot een aantal prachtige uitjes en activiteiten voor de kinderen. De Swirrel werkt thematisch en dit betekent dat er vijf thema's gedurende het schooljaar centraal staan in onze school. In deze thema's worden alle kerndoelen voor wereldoriëntatie en burgerschap aangeboden. Dit jaar hebben we voor het eerst ons aanbod van taal ook met de thema's gecombineerd.

In overleg met de identiteitscommissie, zij bewaken de balans in het aanbod levensbeschouwelijk onderwijs, hebben we de musical Esther opgevoerd. Er werd 1 dag geoefend met een theatergroep en alle kinderen deden mee. Aan het eind van de middag werd het stuk opgevoerd voor ouders, pakes/beppes en andere belangstellenden. Het was een groot succes! In onze teamscholing heeft "Eigenaarschap van de kinderen" centraal gestaan. Een ouderavond over het verschil tussen meisjes en jongens en hun eigenaarschap was erg interessant en zette diverse ouders (en leerkrachten) aan het denken. Kortom: het was een jaar waarin weer veel mooie dingen gebeurd zijn en waar we met plezier op terug kijken.

SWS De Syl Oude Bildtdyk

Brinnr. 04 IY
Directeur: M. Wouda RDO®, wrnd G.J. Betten-Koeboorn RDO®
Leerlingenaantal 1-10-2018:
4 – 7 jarigen 31 lln
8 – 12 jarigen 47 lln totaal 78 leerlingen

Op SWS de Syl zijn we bezig met groepsdynamisch onderwijs. Het groepsdynamisch onderwijs (GDO) streeft naar een evenwicht tussen de behoeften van het kind en de behoeften van de groep. Het kind leert in verbondenheid met de groep waarin het zich begeeft en heeft deze groep nodig om succesvol te leren. Afgelopen jaar hebben we afspraken met elkaar gemaakt en hebben we aspecten van GDO uitgeprobeerd in de groepen. Dit schooljaar wordt daar een vervolg aan gegeven. Op De Syl wordt gewerkt met Snappet op grote tablets, hierdoor is het mogelijk dat

kinderen aan persoonlijke leerdoelen en werkpakketten werken. Het lezen en taalonderwijs neemt ook een belangrijke plaats in. Er worden, met behulp van vrijwilligers, verschillende vormen van lezen aangeboden. Pakes/beppes en dorpsbewoners helpen mee met onder andere knutselen. Er is dit jaar ook heel hard met vrijwilligers aan een prachtige keuken in de school gewerkt. De keuken is ook beschikbaar voor de dorpsbewoners. Zo maakt De Syl echt deel uit van de Mienskip in Oude Syl!

De Wizebeam Minnertsga

Brinnr. 06QMY

Directeur: B. Elzinga RDO®

Leerlingenaantal 1-10-2018:

4 – 7 jarigen	45 lln	
8 – 12 jarigen	<u>52</u> lln	totaal 97 leerlingen

Groen Speelplein

Dankzij subsidie van Provinsje Fryslân is het voorplein gerenoveerd. De kinderen zijn er erg blij mee en ook de buurtbewoners zijn content. De toegankelijkheid is vergroot door verplaatsing van de ingang van het plein. Naast nieuwe toestellen en tegels is er kunstgras aangebracht op een zandlaag. Daardoor is dit veilig voor de jeugd om erop te spelen.

Continuurooster

Na de zomervakantie is de school na een ouderavond en een enquête, gestart met het continuurooster van vijf gelijke dagen. Dit moest even wennen maar het loopt nu prima.

Project Muziek Impulse

Door de muziekschool zijn om de twee weken lessen gegeven in alle groepen waarna de leerkrachten in de tussen liggende week hetgeen door de muziekdocent was aangereikt, zelf gingen uitvoeren.

Daarnaast is de methode 1,2,3 zing aangeschaft en er zijn muziekinstrumenten gekocht uit het projectbudget.

Rapporten groep 3-8 herzien

Er is input van de ouders geweest en er zijn teambreed afspraken gemaakt over het invullen. Ouders herkenden hun kind precies in de manier van beschrijven in de nieuwe versie. Sommige ouders zeiden daardoor een fijn gevoel te krijgen. Het kind wordt gezien zoals hij/zij is. Omdat het nieuwe rapport veel uitgebreider is dan het oude is in samenspraak met de MR besloten de gesprekken over het rapport voortaan in te korten tot 10 minuten.

De Slotschool Sint Annaparochie

Brinnr. 17XFY

Directeur: H. Stefes, interim directeur

Leerlingenaantal 1-10-2018:

4 – 7 jarigen	56 lln	
8 – 12 jarigen	97 lln	totaal 153 leerlingen

Medio december 2018 is een directiewisseling geweest. Interim directeur H.J. Stefes is in eerste instantie aangesteld voor een half jaar voor twee dagen in de week. Het contract met hem is verlengd door de directie van VCBO NWF tot het zomerreces van 2019.

Bij aanvang van de interim-periode is gestart met het bevorderen van de professionele cultuur. Met name het intensiveren van de inhoudelijke dialoog is een speerpunt van de teamontwikkeling. Er zijn scholingsdagen geweest, leraren hebben bij elkaar in de klas geobserveerd. Aan de hand van de observatie zijn de collega's onder de begeleiding van een coach de dialoog met elkaar aangegaan. Het betekent voor het team een omslag in denken: van separaat naar collectief.

Het team was ontevreden over de wijze van borgen en het bestendigen van afspraken. Met het borgen en consolideren is een begin gemaakt. Dat geeft rust en structuur in de organisatie. Om het borgen van afspraken en de onderwijskwaliteit te verankeren wordt vanaf 2018 cyclisch gewerkt.

Sinds 2017 is KidsFirst met een peuteropvang in de Slotschool aanwezig. Met deze partij zijn goede contacten gelegd; de plannen voor de toekomst zijn erop gericht om inhoudelijk een doorgaande lijn te creëren.

Naast alle onderwijskundige interventies is de school opgeruimd: oude lesmethoden en overbodige materialen zijn afgevoerd

In 2018 bestond De Slotschool 150 jaar: met een prachtig festijn is dit heuglijke feit gevierd.

